

Bakalářská práce

Problematika hospodaření obce

Studijní program:

B0413A050006 Podniková ekonomika

Studijní obor:

Management služeb

Autor práce:

Lucie Tupáčková

Vedoucí práce:

JUDr. Eva Karhanová Horynová
Katedra podnikové ekonomiky
a managementu

Liberec 2024

Zadání bakalářské práce

Problematika hospodaření obce

<i>Jméno a příjmení:</i>	Lucie Tupáčková
<i>Osobní číslo:</i>	E21000077
<i>Studijní program:</i>	B0413A050006 Podniková ekonomika
<i>Specializace:</i>	Management služeb
<i>Zadávající katedra:</i>	Katedra podnikové ekonomiky a managementu
<i>Akademický rok:</i>	2023/2024

Zásady pro vypracování:

1. Stanovení cíle bakalářské práce.
2. Teoretické východisko v oblasti hospodaření obce.
3. Představení vybrané obce a analýza současného stavu hospodaření vybrané obce.
4. Náměty a doporučení ke zlepšení procesu hospodaření vybrané obce.
5. Formulace závěru BP a vyhodnocení předloženého návrhu z hlediska ekonomického a právního.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy:

Forma zpracování práce:

Jazyk práce:

30 normostran

tištěná/elektronická

čeština

Seznam odborné literatury:

- FARVACQUE-VITKOVIĆ, Catherine; Mihaly KOPANYI a WORLD BANK, 2013. *Municipal finances: a handbook for local governments*. Washington, D.C: The World Bank. ISBN 978-0-8213-9830-2.
- PAVLÍK, Marek, 2014. *Jak úspěšně řídit obec a region: cíle, nástroje, trendy, zahraniční zkušenosti*. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-247-5256-3.
- PROVAZNÍKOVÁ, Romana, 2015. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 3. vydání. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-247-5608-0.
- SEBESTOVA, Jarmila; Ingrid MAJEROVA a Irena SZAROWSKA, 2018. Indicators for assessing the financial condition and municipality management. *Administratie Si Management Public*. no. 31, s. 97-110. ISSN 15839583.
- SEDMIHRADSKÁ, Lucie, 2015. *Rozpočtový proces obcí*. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7478-967-0.

Vedoucí práce:

JUDr. Eva Karhanová Horynová

Katedra podnikové ekonomiky

a managementu

Datum zadání práce:

1. listopadu 2023

Předpokládaný termín odevzdání: 31. srpna 2025

L.S.

doc. Ing. Aleš Kocourek, Ph.D.
děkan

doc. Ing. Petra Rydvalová, Ph.D.
garant studijního programu

V Liberci dne 1. listopadu 2023

Prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně jako původní dílo s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím mé bakalářské práce a konzultantem.

Jsem si vědoma toho, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu Technické univerzity v Liberci.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědoma povinnosti informovat o této skutečnosti Technickou univerzitu v Liberci; v tomto případě má Technická univerzita v Liberci právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Současně čestně prohlašuji, že text elektronické podoby práce vložený do IS/STAG se shoduje s textem tištěné podoby práce.

Beru na vědomí, že má bakalářská práce bude zveřejněna Technickou univerzitou v Liberci v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů.

Jsem si vědoma následků, které podle zákona o vysokých školách mohou vyplývat z porušení tohoto prohlášení.

Problematika hospodaření obce

Anotace

Bakalářská práce se zabývá problematikou hospodaření obce Podůlší, a to zejména v letech 2018–2022. Práce je rozdělena na dvě části: teoretickou a praktickou. V teoretické části jsou vymezeny základní pojmy týkající se územních rozpočtů, hospodaření obcí a veřejné správy v České republice. Praktická část práce analyzuje reálná data o obci Podůlší. Jsou zkoumány informace týkající se majetku, obyvatelstva, finančních zdrojů, příjmů a výdajů. Hlavním zdrojem informací jsou schválené rozpočty obce, závěrečné účty a další dokumenty dostupné na webových stránkách obce a dobrovolného svazku obcí Brada.

Klíčová slova

Hospodaření obce, majetek obce, místní poplatky, obec, orgány obce, působnost obce, příjmy a výdaje obce, rozpočet obce, veřejná správa.

Issue of the management of the municipality

Annotation

The bachelor thesis deals with the management of the municipality of Podůlší, especially in the years 2018–2022. The thesis is divided into two parts: theoretical and practical. The theoretical part defines the basic concepts related to territorial budgets, municipal management and public administration in the Czech Republic. The practical part of the thesis analyses real data on the municipality of Podůlší. Information concerning property, population, financial resources, income and expenditure is examined. The main source of information is the approved budgets of the municipality, final accounts and other documents available on the website of the municipality and the voluntary association of municipalities Brada.

Key Words

Local authorities, local charges, local government, municipal budget, municipal governance, municipal property, municipality, municipality's activities, municipality's income and expenditure, municipality's jurisdiction.

Poděkování

Tímto bych chtěla poděkovat vedoucí mé bakalářské práce paní JUDr. Evě Karhanové Horynové za její cenné rady, doporučení a trpělivost při vedení mé bakalářské práce.

Obsah

Seznam ilustrací (obrázků)	13
Seznam tabulek	14
Seznam použitých zkratk, značek a symbolů	15
Úvod	16
1 Veřejná správa	18
1.1 Veřejná správa ČR	19
1.2 Územní samospráva	20
1.3 Funkce a předpoklady fungování územní samosprávy	20
2 Obec – základní článek územní samosprávy v ČR	22
2.1 Postavení obcí v ČR	23
2.2 Působnost obce – samostatná a přenesená	25
2.2.1 Samostatná působnost	25
2.2.2 Přenesená působnost	26
2.3 Orgány obce	26
2.3.1 Orgány zastupitelstva obce a rady obce	29
2.4 Právní úkony obce	29
2.4.1 Nařízení obce	29
2.4.2 Obecně závazná vyhláška	30
3 Hospodaření obce	31
3.1 Majetek obce	31
3.1.1 Historie nabytí majetku	32
3.2 Rozpočet obce	32
3.2.1 Příjmy rozpočtu obce	34
3.2.2 Výdaje rozpočtu obce	35
3.2.3 Rozpočtová soustava	36
3.3 Kontrola plnění rozpočtu	37
4 Základní údaje o obci Podůlší	38
4.1 Historie obce Podůlší	38
4.2 Obyvatelstvo obce	39
4.3 Členství obce	40
4.4 Obecní úřad obce	40
5 Hospodaření obce Podůlší	41

5.1 Majetek obce	43
5.2 Příjmy obce	44
5.2.1 Daňové příjmy.....	45
5.2.2 Místní poplatky	45
5.2.3 Přijaté transfery	46
5.3 Výdaje obce.....	46
5.3.1 Odvětvové dělení výdajů	47
5.3.2 Běžné výdaje.....	48
5.3.3 Kapitálové výdaje.....	51
5.4 Plnění rozpočtu	52
5.5 Stav na bankovním účtu a dluh obce	53
Závěr	55
Seznam použité literatury.....	58
Seznam příloh	61

Seznam ilustrací (obrázků)

Obrázek 1: Schéma veřejné správy	18
Obrázek 2: Vývoj počtu obyvatel obce Podůlší v letech 1971–2022	39
Obrázek 3: Graf celkových příjmů, výdajů a saldo rozpočtu v letech 2018–2022	42
Obrázek 4: Poměr daňových příjmů v roce 2022	45
Obrázek 5: Graf výdajů dle odvětvového dělení v % v letech 2018–2022	47
Obrázek 6: Graf běžných výdajů v letech 2018–2022	49
Obrázek 7: Graf členění běžných výdajů v letech 2018–2022	50
Obrázek 8: Graf členění kapitálových výdajů v letech 2018–2022	52
Obrázek 9: Graf stavu na BÚ a dluh obce v letech 2015–2022	53

Seznam tabulek

Tabulka 1: Počet členů zastupitelstva dle počtů obyvatel obce	27
Tabulka 2: Skutečné příjmy, výdaje a saldo rozpočtu v letech 2018–2022.....	41
Tabulka 3: Vývoj aktiv obce Podůlší v letech 2018–2022.....	43
Tabulka 4: Vývoj pasiv obce Podůlší v letech 2018–2022	44
Tabulka 5: Vývoj příjmů obce v letech 2018–2022	44
Tabulka 6: Přehled přijatých transfer 2018–2022.....	46
Tabulka 7: Vývoj skutečných výdajů obce v letech 2018–2022	47
Tabulka 8: Přehled plnění rozpočtu 2018–2022	52

Seznam použitých zkratk, značek a symbolů

BÚ	Bankovní účet
DSO	Dobrovolný svazek obcí
SDH	Sbor dobrovolných hasičů
SMS	Sdružení místních samospráv
ÚSC	Územní samosprávný celek

Úvod

Bakalářská práce zkoumá hospodaření malé obce Podůlší v okrese Jičín, v Královéhradeckém kraji, s přibližně 250 obyvateli. Cílem této práce je posoudit finanční stabilitu obce a její zaměření na rozvoj daného území a života v obci na základě finančních údajů z let 2018 až 2022. Podrobněji prozkoumat změny mezi lety a důvody těchto změn v oblasti příjmů a výdajů. Zjistit, do jakých skupin obec investuje nejvíce prostředků a naopak, které skupiny jsou opomíjeny.

Obec je územním samosprávným celkem, který zajišťuje nejbližší vztah občanů a státu a podílí se na každodenním životě svých obyvatel, proto se téma hospodaření obce dotýká každého z nás a je důležité pro každého občana. Vzhledem k současným výzvám, kterým může být demografický vývoj, otázky spokojeného života v obcích a městech, ale také rozvoj infrastruktury, je hospodaření každé obce stále aktuálnějším tématem.

Téma je zajímavé také z důvodu neustálých změn a inovací v obci Podůlší během posledních let, kterých si nelze nevšimnout. Všechny tyto změny a inovace by ovšem nemohly být uskutečněny bez rozhodnutí zastupitelstva a správného hospodaření obce. Teoretická část práce je zpracována metodou indukce, dedukce a deskripce. V praktické části jsou využity metody analýzy a komparace ukazatelů konkrétních hodnot vývoje hospodaření obce.

V první kapitole se práce zabývá veřejnou správou a vztahy mezi vykonavateli veřejné správy. Podrobněji se zabývá územní samosprávou, jejími funkcemi a předpoklady pro její fungování. Následující kapitola se již věnuje obci jako základnímu článku územní samosprávy. Zmíněny jsou historie jejího postavení a aktuální postavení v České republice, základní znaky obce a také její působnost, která je dělena na samostatnou a přenesenou.

V této kapitole jsou dále vymezeny orgány obce, především zastupitelstvo, které je považováno za nejvyšší samosprávný orgán. Následuje vysvětlení toho, kdo činí právní úkony obce, mezi které patří především normotvorba, tedy vydávání právních předpisů.

Třetí kapitola nese název hospodaření obce. Jak již název napovídá, v této kapitole se práce zabývá majetkem obce, který je jedním ze základních znaků obce, a také nabytím majetku obce. Dále rozpočtem obce, který je klíčovým finančním plánem místní samosprávy, a především podrobněji vysvětluje příjmovou a výdajovou stránku rozpočtu obce. Závěrem této kapitoly je kontrola plnění rozpočtu, která má za úkol eliminovat negativní vlivy v rozpočtovém hospodaření. Tyto teoretické

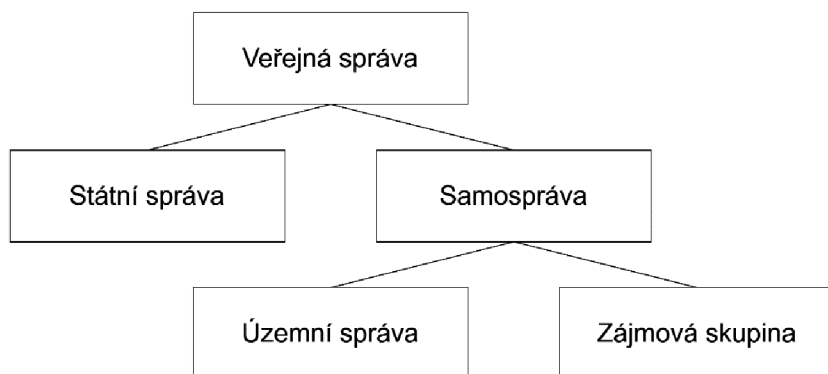
poznatky jsou dále uplatněny v druhé polovině práce, která se zabývá konkrétně hospodařením obce Podůlší.

Praktická část bakalářské práce se zpočátku zaměřuje na základní údaje, které se obce týkají, jako je rozloha, existence sboru dobrovolných hasičů působícího v obci, historie obce a její obyvatelstvo s přesným vývojem a důvodem změn v letech 1971–2022. Členství obce je další podstatnou a vlivnou částí hospodaření obce, konkrétně je v práci představen Svazek obcí Brada a Sdružení místních samospráv ČR. Složení obecního úřadu je poslední zmínkou týkající se představení obce Podůlší.

V následující, velice důležité části, se práce zabývá hospodařením v obci. Složení majetku obce, tedy strana aktiv, je zajímavá z více hledisek, především z důvodu vysoké částky na bankovním účtu, čímž se tato práce také zabývá. Dále jsou podrobně rozčleněny příjmy na daňové, nedaňové, kapitálové a přijaté transfery, které jsou postupně zkoumány v letech 2018–2022. Strana výdajů je také rozdělena, konkrétně na běžné a kapitálové výdaje v letech 2018–2022. Práce popisuje jejich změny a důvod těchto změn v průběhu let. Poslední částí je plnění rozpočtu v obci Podůlší a stav na bankovním účtu.

1 Veřejná správa

Legislativně není termín veřejné správy přesně vymezen. Obecně se však přijímá definice, která ji chápe jako správu veřejných záležitostí vykonávanou ve veřejném zájmu. Samostatná realizace spadá do pravomoci veřejnoprávních subjektů (Kruntorádová, 2015). Veřejná správa zahrnuje státní správu a samosprávu. Hlavní rozdíl mezi nimi je ten, že státní správu vykonává stát pomocí institucí a veřejnou správu zcela nestátní subjekty. Zákonem stanovenými předpisy má samospráva oprávnění vykonávat záležitosti samostatně, vlastním jménem a prostředky (Provazníková, 2015). Má dvě podoby. První je územní, spravující záležitosti vázající se k určitému teritoriu a k osobám žijícím v daném teritoriu. Druhou je zájmová správa, ta na rozdíl od té územní řídí a kontroluje činnosti vykonávané osobami specializovanými v určitém oboru (Kadeřábková a Peková, 2012). Veřejnou správu znázorňuje obrázek číslo 1.

Obrázek 1: Schéma veřejné správy

Zdroj: vlastní zpracování dle (Provazníková, 2015)

Vztahy mezi jednotlivými vykonavateli veřejné správy upravuje správní právo, které se dělí na hmotné a procesní. Veřejná správa se řídí právními prameny, mezi které se řadí ústavní zákon č.1/1993 Sb. Ústava, Listina základních práv a svobod, mezinárodní a evropské předpisy týkající se veřejné správy, zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, podzákoné právní předpisy vlády, ministerstev a správních orgánů a další. Funkce veřejné správy se dělí na ekonomické, sociální a politické. Ekonomická funkce zabezpečuje veřejné statky a napravuje selhání trhu, sociální funkce je zejména zaměřena na sociálně slabší obyvatelstvo a politická funkce se zaměřuje především na proces veřejné volby. Hlavními činnostmi veřejné správy je zajišťování různých druhů veřejných služeb a přenos informací. Dále plní funkci zřizovatele či hospodaření s rozpočtovými prostředky. Na celé fungování veřejné správy mají vliv zákony, kterými se musí řídit. Obecně je veřejná správa brána

jako služba veřejnosti či služba pro obyvatelstvo. Její činnosti jsou kontrolovány volenými orgány, mezi které náleží parlament, vláda, nezávislé soudy včetně správních soudů, speciálně zřizované kontrolní orgány, dokonce i občané. Tato kontrola je přímá a nepřímá (Peková et al., 2008).

Veřejnou správu lze analyzovat ze dvou perspektiv:

1. z hlediska toho, zda stát svými orgány vykonává veřejnou správu jako státní správu, či určité věci spravuje na samosprávném principu nestátní veřejnoprávní korporace,
2. z geografického hlediska lze rozlišovat územní, ústřední a místní správu (Provazníková, 2015).

1.1 Veřejná správa ČR

Veřejná správa je v České republice tvořena dvěma orgány, státní správou a územní samosprávou. Stát prostřednictvím státní správy realizuje státní politiku. Dále je představována jako nejvyšší orgán moci výkonné a politické. Je řízena ústřední vládou a má všeobecnou působnost, omezenou autonomii rozhodování a podřízenost nižších orgánů státní správy vyšším orgánům (Provazníková, 2015). V České republice najdeme v současné době přes 6 000 obcí, což je důvodem, proč Pavlík (2014), a spousta dalších autorů považuje veřejnou správu za velmi roztržštěnou. Veřejná správa nemá ucelený přehled činností, které vykonává, ani koncepci aktivit, jak a jakými náklady by měla pracovat (Pavlík, 2014).

Státní správa a územní samospráva jsou vykonávány v rámci jedné územní administrativní jednotky, považujeme ji tedy za smíšený model. Kromě toho lze narazit na termín přenesená státní správa, což popisuje situaci, kdy orgány samosprávy plní úkoly obvykle spadající do pravomoci státní správy.

Územní státní správa má v České republice dvoustupňový systém. První stupeň tvoří obecní úřady (eventuálně pověřené obecní úřady nebo úřady s rozšířenou působností) a druhým stupněm jsou krajské úřady. Do roku 2002 byly mezi obecními a krajskými úřady rovněž okresní úřady se specifickým postavením. Po roce 2002 byla jejich činnost ukončena a působnost byla přenesena na obce s rozšířenou působností a na kraje nebo jiné orgány státní správy (Provazníková, 2015). Pokud vykonavatel státní správy není stát, funguje na základě přenesené působnosti. Do tohoto systému spadají i obce při výkonu přenesené působnosti. Stát přenesl pravomoci z důvodu blízkosti k občanům, kde mají obce nejbližší postavení (Mottlová et al., 2022).

Dvoustupňový systém funguje také u územní samosprávy. Hlavní jednotkou je obec a vyšší stupeň mají kraje, jichž je na území České republiky 14. Oba stupně mají své kompetence, do kterých ten druhý nemůže zasahovat (Provazníková, 2015).

1.2 Územní samospráva

Pospíšil (2013) podotýká, že samosprávu lze vnímat jako provádění veřejné správy prostřednictvím jiných veřejnoprávních subjektů než státem. Stát je tak ochoten svěřit určité pravomoci subjektům, nad kterými nemá přímou kontrolu (Pospíšil et al., 2013). Územní samospráva vykonává veřejnou správu na území, které je menší než stát, tedy obce, kraje a země. Snaží se maximalizovat hospodárnost a efektivnost pro své občany a zajistit vše potřebné (Provazníková, 2015). Stát může do těchto činností zasáhnout pouze tehdy, nejedná-li dle zákonů a předpisů, nebo když to vyžaduje ochrana zákona, a jen způsobem stanoveným zákonem (Peková et al., 2019). Územní samospráva vznikala z důvodu přirozeného nebo umělého. Útvary byly postupně vyvíjeny kvůli různým potřebám lidí, ať už jazykovým, kulturním nebo ekonomickým.

Veřejné volby řeší všechna rozhodnutí. Volba je buď přímá - občané přímo rozhodují, nebo nepřímá - občané volí zastupitele. Každá územní samospráva musí mít legislativní a ekonomické předpoklady. Legislativní předpoklady zahrnují vznik a postavení jednotlivých stupňů územní samosprávy, vymezení pravomocí, působnost, autonomii a odpovědnost. V rámci ekonomických předpokladů se setkává s vlastnictvím majetku, získáváním finančních prostředků a sestavováním vlastního rozpočtu (Provazníková, 2015).

1.3 Funkce a předpoklady fungování územní samosprávy

Územní samospráva je vybavena dvěma typy působností:

Samostatná působnost, která je pro územní samosprávu rozhodující. Zajišťuje ji zcela samostatně, konkrétně lokální a regionální veřejné statky svých občanů. Tyto statky jsou jejich potřebou, požadují je a mají z nich užitek.

Přenesená působnost zajišťuje pro své občany i ty statky, které mají povahu národních statků (Peková et al., 2008).

Každá územní samospráva musí plnit své funkce, ovšem pro jejich vykonávání je nutné schválit potřebné zákony (Peková et al., 2008). Stát nemá právo zasahovat do pravomocí územní samosprávy, pokud neporuší zákon. Pokud stát nedodrží tuto povinnost a nezákonně zasáhne do určitého rámce územní samosprávy, může se územní samosprávný celek bránit podáním ústavní stížnosti u Ústavního soudu ČR podle článku 87 odst. 1 písm. c) Ústavy.

2 Obec – základní článek územní samosprávy v ČR

V období po roce 1989 nastaly klíčové společenské a politické změny. Základní správní jednotkou se stala obec a její postavení bylo upraveno zákonem ČNR 367/1990 Sb., který platil až do doby, než byl nahrazen současným zákonem o obcích. Tímto zákonem byly zrušeny národní výbory a jejich pravomoci a úkoly byly převedeny na obce. Obec se stala právnickou osobou, mohla se slučovat a rozdělovat s jinými obcemi a začala se rozlišovat dvojí působnost – přenesená a samostatná. Tím začal platit smíšený model veřejné správy.

Agendy okresních úřadů byly převzaty, ty v důsledku reformy veřejné správy zanikly. Jejich agendu převzaly obce s rozšířenou působností, kraje, úřad státu pro správu věcí majetkových a pozemkový úřad. Obce s rozšířenou působností začaly vykonávat většinu státní správy v přenesené působnosti. Jedná se především o agendy evidence obyvatel, vydávání cestovních a osobních dokladů, řidičských průkazů, technických průkazů, evidence motorových vozidel, živnostenského oprávnění, výplaty sociálních dávek, oblasti dopravy a silničního hospodářství apod. (Ochrana et al., 2015).

S historickým vývojem je spjato také hospodaření s majetkem. V roce 1950 byl obcím majetek znárodněn a předán do správy národních výborů. Po roce 1990 došlo k dalšímu velkému obratu, kdy část majetku byla obcím navracena z důvodu ekonomické samostatnosti (Hrabalová, 2004).

Dále byl ministerstvem vnitra vytvořen strategický rámec rozvoje veřejné správy České republiky pro období 2014-2020, jehož hlavním úkolem bylo zvýšit kvalitu, efektivitu a transparentnost veřejné správy pomocí modernizace, revize a optimalizace výkonu veřejné správy v území, zvýšení dostupnosti prostřednictvím nástrojů eGovernmentu a profesionalizace a rozvoj lidských zdrojů ve veřejné správě (Ministerstvo vnitra České republiky, 2016).

V důsledku platnosti zákona č. 172/1991 Sb. České národní rady o přechodu některých věcí z majetku České republiky do vlastnictví obcí přecházel majetek na obce přímo ze zákona, nebo až po rozhodnutí příslušného úřadu. Kategorie majetku přecházely do vlastnictví na základě nástupnického, historického nebo územního principu (Hrabalová, 2004).

Obce se řídí zákonem č. 128/2000 Sb. o obcích (obecní zřízení), kde je v § 1 tohoto zákona uvedeno: „Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů; tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce.“ Dále je v § 2 tohoto zákona uvedena obec jako veřejnoprávní

korporace, která má vlastní majetek, vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost vyplývající z těchto vztahů (ČESKO, 2000).

Obec, která je právnickou osobou, je vymezena čtyřmi základními znaky, které se shodují se znaky státu:

- územím a možnostmi jeho změn, obec se může nacházet na jednom či více katastrálních územích. Obce, které spolu sousedí, se mohou dále na základě dohody sloučit,
- občany (občanem je fyzická osoba, která je státním občanem České republiky a je v obci hlášena k trvalému pobytu),
- hranicemi, o změnách hranic obce rozhoduje zastupitelstvo obce, po projednání s katastrálním úřadem,
- samosprávou veřejných záležitostí v hranicích obce.

Dále můžeme za znaky obce označit právní subjektivitu, péči o všestranný rozvoj území a hospodaření podle vlastního rozpočtu. Právní subjektivitou lze chápat schopnost mít práva a povinnosti a vystupovat v právním jednání a činit právní úkony, a to v oblasti soukromoprávní i veřejnoprávní (Sládeček, 2009).

2.1 Postavení obcí v ČR

Obec, jako územní samosprávný celek, se rozkládá na katastrálních územích, podle kterých se člení na části. Na základě místního referenda mají obce možnost slučovat se nebo se rozdělovat. Z hlediska území spadá obec do správního obvodu okresu a do územního obvodu vyššího samosprávného celku, tedy kraje. Výjimkou je území hlavního města Prahy, které představuje samostatnou územní jednotku a není součástí jiného okresu. Pojem obec zahrnuje více kategorií základních územních samosprávných celků. V České republice se rozlišují tyto kategorie:

- obce, které nejsou městy ani městysi,
- města, která byla městem před 17. květnem 1954 a požádají o to být městem předsedu Poslanecké sněmovny ČR, s počtem obyvatel nad 3000, pokud tak stanoví předseda Poslanecké sněmovny ČR po vyjádření vlády, a města vzniklá územní změnou – sloučením obce s městem nebo rozdělením města,

- městyse, které byly městy si před 17. květnem 1954 a požádají o to být městy si předsedu Poslanecké sněmovny ČR, vzniklé územní změnou – sloučením obce s městysem nebo rozdělením městyse,
- statutární města, kterých je v současné době 26, mají zastupitelstvo, které schvaluje statut města a také rozhoduje o rozčlenění území města na městské obvody nebo městské části,
- Hlavní město Praha, které je zároveň obcí i krajem a je členěné na městské části, postavení těchto městských částí se liší v částečné právní osobnosti a svéprávnosti (Mottlová et al., 2022; Peková et al., 2008; Kadeřábková a Peková, 2012).

Statutární města vykonávají přenesenou působnost ve stejné rozsahovosti činností jako obce s pověřenými obecními úřady a v samostatné působnosti totožné činnosti jako obce. Rozdíl je však materiální, protože statutární města mají velikostní výhodu, což znamená více rozpočtových zdrojů a více majetku, díky čemuž se lépe realizuje samostatná působnost (Koudelka, 2001). Výběr statutárních měst se neřídí přesnými pravidly. Tento výběr je stanoven zákonem č. 128/2000 Sb. o obcích (obecní zřízení) a vymezení je taxativní. Důvodem je historie, počet obyvatel, ale také skutečnost, že jsou krajskými sídelními městy. Statutární města mají oproti obcím především možnost být územně členěna na městské obvody (např. obvod Vratislavice nad Nisou) nebo městské části (např. Praha). Dalším rozdílem je samotný název či orgány, kdy je starosta statutárního města nazýván primátorem a městský úřad nese název magistrát. Části těchto měst mají orgány pojmenované městskými obvody či městskými částmi, v čele těchto orgánů stojí starosta (Kočí, 2012).

Z hlediska výkonu státní správy byly obce pověřeny různými pravomocemi. Na základě toho, o jaký a jak velký rozsah pravomocí se jedná, rozlišujeme tyto základní typy obcí:

- obce, jejichž orgány vykonávají státní správu v základním rozsahu (obce I. typu),
- obce s pověřenými obecními úřady, které vykonávají ve svém správním obvodu státní správu v širším rozsahu než orgány obcí první kategorie (obce II. typu),
- obce s rozšířenou působností, jejichž obecní úřad vykonává další kompetence v celém správním obvodu obce s rozšířenou působností (obce III. typu),
- obce se stavebním úřadem,
- obce s matričním úřadem (Mottlová et al., 2022).

Obce prvního typu zajišťují agendu silničního správního úřadu ve věcech místních a veřejně přístupných účelových komunikací, agendu povolování kácení dřevin na území obce či řízení

o některých přestupcích. V druhém typu obcí se setkáváme s přenesenou působností na úseku agendy stavebního a matričního úřadu či některé agendy životního prostředí. Rozdílem od prvního typu je také účast profesionálních úředníků, kdy obce prvního typu mají problém zaměstnat někoho na výkon této působnosti. Poslední, tedy třetí typ obce, má v přenesené působnosti oblast živnostenského podnikání, vydávání cestovních a osobních dokladů, agendu řídicích oprávnění, agendu registru vozidel či agendu vodoprávního úřadu a další (Kočí, 2012).

Současné rozdělení a velikost kompetencí bylo nejvíce ovlivněno reformou veřejné správy, která probíhá od konce 20. století. Reforma probíhala z mnoha důvodů, jako je nízký stupeň decentralizace (přenosu působností ze státní správy na samosprávu) a dekoncentrace (přenosu působností z vyšších orgánů veřejné správy na nižší), vysoká míra přerozdělovacích procesů přes státní rozpočet, malá efektivnost výkonu veřejného sektoru, zastaralý systém právního a finančního postavení subjektů veřejných služeb apod. (Strecková, 1999). Přenesená působnost má své výhody, dle Balíka (2009) je výhodou přehlednost a racionálnost spojení výkonu obce a kraje. Mezi výhody lze také zařadit dostupnost výkonu pro občana či finanční a personální hledisko, kdy obce nižšího typu nemusí financovat či vzdělávat úředníky, jelikož obce I. typu vykonávají činnost v přenesené působnosti v základním rozsahu.

2.2 Působnost obce – samostatná a přenesená

Jednotlivé činnosti obce lze rozdělit podle způsobu výkonu působnosti na samostatné a přenesené. Dělení má význam finanční a procesní (Provažníková, 2015). Pojmem působnost se označuje oblast záležitostí, kterou platný právní řád svěřuje konkrétnímu orgánu veřejné správy pro autoritativní rozhodování a aktivní prosazování jeho rozhodnutí (Rydvalová et al., 2015).

2.2.1 Samostatná působnost

Obec má vlastní samosprávnou funkci v záležitostech, o kterých může samostatně rozhodovat v mnoha oblastech veřejné správy (Peková et al., 2008). Při tomto výkonu není obec podřízena jinému orgánu, musí se ovšem řídit několika zákony a právními předpisy. Dle § 35 zákona č. 128/2000 Sb. o obcích (obecních zřízeních) obce v samostatné působnosti usilují o uspokojení potřeb a rozvoj občanů. Mezi činnosti samostatné působnosti obce můžeme zařadit rozvoj sociální

péče, dopravu a spoje, bydlení, poskytování informací, výchovu a vzdělání, ochranu veřejného pořádku, ale také celkový kulturní rozvoj.

2.2.2 Přenesená působnost

Přenesená působnost může být chápána jako výkon státní správy, kterou stát přenesl na obce z důvodu blízkosti k občanům, například odbory jako je stavební úřad nebo matrika. V tomto typu působnosti obec vydává nařízení obce a vede správní řízení, při tom se ale musí řídit zákony a jinými právními předpisy, usneseními vlády, směrnicemi ústředních správních úřadů a opatřeními kontrolních orgánů. Obce s přenesenou působností dostávají příspěvek ze státního rozpočtu, který je určen na výdaje ohledně vykonávání státní správy, především mzdy. Tento příspěvek ve většině případů není dostatečný (Mottlová et al., 2022). Často můžeme vidět, že malé obce nejsou schopny či ochotny danou činnost vykonávat vlastními silami. Se souhlasem krajského úřadu může obec uzavřít veřejnoprávní smlouvu, čímž převede tyto povinnosti na jinou obec ve stejném obvodu s rozšířenou působností. Ta má poté nárok na úhradu nákladů s touto činností spojenou (Kadeřábková a Peková, 2012). Mezi příklady činností, které musí obec s přenesenou působností plnit, patří vydávání nařízení obce, rozhodování o místních a účelových komunikacích, projednávání přestupků, jsou vodoprávním úřadem a spravují drobné toky, dále jsou také povodňovým orgánem či orgánem ochrany přírody a ochrany ovzduší (Provazníková, 2015).

2.3 Orgány obce

Orgány obce vymezuje Hlava IV. zákona č. 128/2000 Sb. o obcích (obecní řízení). Každá obec musí mít minimálně zastupitelstvo obce, starostu a obecní úřad. Nejvyšším samosprávným orgánem obce s hlavními rozhodovacími pravomocemi je zastupitelstvo, které je kolektivně voleným orgánem. Mandát člena zastupitelstva lze získat zvolením ve volbách do zastupitelstva obcí tajným, rovným, přímým a všeobecným hlasováním. Funguje na principu poměrného zastoupení, a to na čtyřleté období. Počet členů zastupitelstva závisí především na počtu obyvatel, viz tabulka číslo 1.

Tabulka 1: Počet členů zastupitelstva dle počtů obyvatel obce

do 500 obyvatel	5 až 15 členů
501–3 000 obyvatel	7 až 15 členů
3 001-10 000 obyvatel	11 až 25 členů
10 001-50 000 obyvatel	15 až 35 členů
50 001-150 000 obyvatel	25 až 45 členů
nad 150 000	35 až 55 členů

Zdroj: vlastní zpracování dle § 68 zákona č. 128/2000 Sb. o obcích (obecní řízení)

Členové zastupitelstva se dělí na dvě skupiny - uvolněné a neuvolněné členy. Uvolněný člen zastupitelstva dostává vyšší odměnu, a to z důvodu plného úvazku v této funkci. Právní postavení není odlišné. V případě nerozhodnutí o povaze funkce, o čem rozhoduje samotné zastupitelstvo, je přiřazena funkce neuvolněného člena. Člen zastupitelstva je povinen se zúčastňovat jednání zastupitelstva, rady a dalších orgánů, je-li členem těchto orgánů. Každý z nich by měl hájit zájmy obce a jejích občanů. Členové kolektivního orgánu musí navíc dbát na efektivitu a hospodárnost při zacházení s majetkem obce.

Zastupitelstvo se schází podle potřeby, minimálně však čtyřikrát ročně na veřejných zasedáních, která se řídí schváleným jednacím řádem. Zastupitelstvo musí informovat o veřejném zasedání minimálně sedm dní před ním, a to z důvodu informovanosti. Informace o místě, době a navrženém programu zasedání jsou vyvěšeny na úřední desce obecního úřadu, dále mohou být informace zveřejněny také na webových stránkách či místním rozhlasem. Občané, tedy ti, kteří mají v obci trvalé bydliště nebo zde vlastní nemovitost, mají právo se vyjadřovat před hlasováním ke každému bodu, který bude projednán. Vyjádření musí být v souladu s jednacím řádem a vztahovat se k projednávaným věcem či k samotnému programu zasedání zastupitelstva. Na zasedání může vystoupit občan obce, který dosáhl věku 18 let. Po každém zasedání je pořízen zápis, proti kterému mohou být podány námitky. Dále se zasedání zúčastňuje tajemník s hlasem poradním (Mottlová et al., 2022).

Členové zastupitelstva volí ze svých řad členy rady obce. Ta je zřizována, pokud má obec 15 a více zastupitelů, pokud ne, pravomoci přebírá starosta a zastupitelstvo. Tento výkonný orgán v samostatné působnosti obce musí mít lichý počet členů a nesmí přesahovat třetinu počtu členů zastupitelstva. Rada obce se skládá ze starosty, místostarosty a dalších členů. Členem rady tedy může být pouze ten, kdo je členem zastupitelstva. Jednání rady není veřejné (Peková et al., 2008). Tento orgán především rozhoduje o věcech každodenního chodu obce a jeho postavení je uvedeno v zákoně č. 128/2000 Sb. o obcích (obecní řízení). Dále připravuje návrhy pro jednání zastupitelstva obce, zabezpečuje hospodaření obce podle schváleného rozpočtu, vydává nařízení obce, stanoví

rozdělení pravomocí v obecním úřadu, zřizuje a zrušuje odbory a oddělení obecního úřadu, určuje celkový počet zaměstnanců obce v obecním úřadu a v organizačních složkách obce a další (Kočí, 2012).

Zastupování obce ve veřejném životě má za povinnost starosta obce. Ve statutárních městech a hlavním městě Praze je tato funkce nazývána primátorem. Starosta obce je odpovědný zastupitelstvu obce a je volený z jeho řad (zastupitelstva), tedy nepřímo. Mezi jeho kompetence dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní řízení) se řadí:

- svolávání a řízení zasedání zastupitelstva obce a rady obce,
- informování veřejnosti o činnostech obce,
- odpovědnost za včasné přezkoumání hospodaření obce,
- plnění úkolů zaměstnavatele dle zvláštních předpisů,
- zabezpečení výkonu přenesené působnosti v obcích, kde není tajemník obecního úřadu,
- a další (ČESKO, 2000).

Pokud není přítomen starosta, místostarosta plní jeho funkci a povinnosti, které mu jsou zákonem svěřeny. Starosta není oprávněn přidělovat úkoly zastupitelstvu, radě ani místostarostovi. Naopak zastupitelstvo a rada obce mají právo úkolovat starostu obce (Mottlová et al., 2022; Peková et al., 2008). O této funkci lze tvrdit, že není statutárním orgánem a vyjadřuje se pouze na základě rozhodnutí orgánu obce. Starosta se může své funkce vzdát, či může být odvolán zastupitelstvem obce. Dále je také velitelem obecní policie, je-li zřízena. Ta má za povinnost zabezpečení místních záležitostí ve veřejném pořádku v rámci působnosti obce. Může mít také další úkoly, pokud tak stanoví zvláštní zákon. Zřizuje a ruší ji zastupitelstvo obce formou vydání obecně závazné vyhlášky, která musí být vyvěšena na úřední desce po dobu 15 dnů. Obecní policie se řídí zákonem č. 553/1991 Sb. o obecní policii (Kočí, 2012).

Obecní úřad může být členěn na odbory a oddělení (pro označení městského úřadu statutárního města a městského úřadu hlavního města Prahy používáme pojem magistrát). V čele stojí starosta a je řízen tajemníkem, pokud je jmenovaný, jinak jeho povinnosti vykonává starosta. Tajemník musí být přítomen v obcích s pověřeným obecním úřadem a v obcích s rozšířenou působností, tedy obce II. a III. typu. Tato funkce obnáší odpovědnost za plnění úkolů obecního úřadu v samostatné i přenesené působnosti vůči starostovi. Ten ho může jmenovat a odvolat se souhlasem ředitele krajského úřadu a také určit plat. Tajemník se účastní zasedání zastupitelstva obce a schůzí rady obce s hlasem poradním (ČESKO, 2000).

2.3.1 Orgány zastupitelstva obce a rady obce

Orgány zastupitelstva obce a rady obce jsou zařazeny do hlavy V Zákona o obcích. S radou obce je spojena komise, která je iniciativním a poradním orgánem rady obce. Ta má pravomoc rozhodovat o jejím zřízení a zrušení.

Pokud se však hovoří o iniciativních a kontrolních orgánech, jsou tím míněny výbory obce, které plní úkoly od zastupitelstva. Zastupitelstvo také rozhoduje o členech těchto výborů a jejich počtu, který musí být vždy lichý. Každý výbor má v čele člena zastupitelstva, který je předsedou. Povinnými výbory jsou finanční a kontrolní, které musí každá obec zřídit. Dále to mohou být výbory pro národnostní menšiny, osadní a místní výbor. Finanční výbor provádí kontrolu hospodaření s majetkem a finančními prostředky obce. Kontrolní výbor je druhým výborem, jehož zřízení je obligatorní a jeho povinností je kontrolovat plnění usnesení zastupitelstva obce a rady obce, pokud je zřízen, kontrola dodržování právních předpisů ostatními výbory a obecním úřadem na úseku samostatné působnosti a další kontrolní úkoly pověřené zastupitelstvem obce (Kočí, 2012).

2.4 Právní úkony obce

Právní úkony obce činí ten, kdo ji zastupuje navenek, tedy starosta obce. K nejvýznamnějším právním úkonům patří normotvorba, tedy vydávání právních předpisů, které je uvedena v zákoně č. 128/2000 Sb. o obcích. Obec může vydávat nařízení obce a také obecně závaznou vyhlášku. Aby tyto předpisy byly platné, musí splňovat určité podmínky, jako je jejich vyhlášení. Dále musí předpisy zasílat příslušným orgánům veřejné správy (Kočí, 2012).

2.4.1 Nařízení obce

Právní předpis s názvem nařízení obce vydává rada obce v přenesené působnosti pouze na základě zákona a v jeho mezích, je-li k tomu zmocněna. Není-li zřízena rada obce, vydává nařízení obce zastupitelstvo. Dozor nad vydáváním tohoto předpisu vykonává krajský úřad (Kočí, 2012). Nařízení obce se může týkat například tržních řádů, regulace reklam, určení míst, kde lze konat shromáždění bez oznámení či stanovení maximálních cen (Hrubý, 2023).

2.4.2 Obecně závazná vyhláška

Obecně závazná vyhláška je právním předpisem, který vydává zastupitelstvo obce v rámci samostatné působnosti. Vydává se v případech, jako je zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku, pořádání, průběh a ukončení veřejnosti přístupných sportovních a kulturních podniků, včetně tanečních zábav a diskoték, k zajištění udržování čistoty ulic a jiných veřejných prostranství, k ochraně životního prostředí a zeleně, či stanoví-li tak zvláštní zákon. Dozor nad vydáváním těchto vyhlášek vykonává ministerstvo vnitra (Kočí, 2012). Ministerstvo je toho názoru, že je obecně závazných vyhlášek nadužíváno a jsou lavinovitě vydávány především po úpravě některého zákona. Aby vyhláška byla uznána za platnou, musí projít řádným legislativním procesem, musí být vyvěšena na úřední desce. (Taranda et al., 2022). Od 1. 1. 2022 funguje Sbírka právních předpisů územních samosprávných celků, která slouží k vyhlásování právních předpisů obcí a krajů. Na doplnění vyhlášek starších mají obce a kraje 3 roky. Obce nepovinně zveřejňují vyhlášky na svém webu (Mottlová et al., 2022).

3 Hospodaření obce

Klíčovým prvkem v samostatné působnosti obce je její hospodaření. Určeným orgánům umožňuje plánovat, mobilizovat a využívat finanční prostředky účinným a efektivním způsobem. Hospodaření obce se odvíjí od struktury majetku, daní a dotací (Farvacque-Vitkovic, 2014).

Obec samostatně uzavírá smluvní vztahy a při tomto procesu jedná v souladu se svým majetkem, stejně jako jakýkoliv jiný vlastník. Obec je závazně povinna vést účetnictví v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví, což poskytuje klíčový pohled na hospodaření obce.

Hospodaření každé obce je jednou ročně kontrolováno krajským úřadem nebo auditorem. Obce si mohou vybrat, kterou možnost zvolí. Pokud tak neučiní, hospodaření obce je automaticky přezkoumáváno příslušným krajským úřadem na náklady úřadu (v případě přezkoumání auditorem hradí náklady obec) (Kocí, 2012).

Obec musí dle zákona využívat majetek účelně a hospodárně, také má povinnost chránit ho před neoprávněnými zásahy, trvale sledovat, zda dlužníci včas plní své závazky, a zabezpečit ho proti nezániknutí či nepromlčení. V neposlední řadě nesmí ručit za závazky fyzických a právnických osob, s výjimkou vybraných případů. Stát neručí za hospodaření a závazky obce, pokud není smluvně určeno jinak (ČESKO, 2000).

3.1 Majetek obce

Jedním ze základních znaků obce, jako veřejnoprávní korporace, je právo vlastnit majetek. O jeho využití rozhodují volené orgány. Vlastnictví majetku je podle Pekové (2008) předpokladem rozvoje lokálního a regionálního veřejného sektoru, existence a rozvoje podnikatelské činnosti územní samosprávy a možnosti získání úvěru. Hospodaření s obecním majetkem upravuje zákon č. 128/2000 Sb. o obcích (obecní zřízení). Podle účelu majetku se dělí na majetek pro veřejně prospěšné účely, výkon samosprávy nebo podnikání. Obec může majetek nakupovat, pronajímat a prodávat, vkládat do podniků a organizací a ručit daným majetkem (Peková et al., 2008). Při správě obecního majetku je nezbytné vnímat dílčí povinnosti komplexně a interpretovat je v rámci jejich vzájemného kontextu, tedy jednat jako řádný hospodář (Mottlová et al., 2022).

3.1.1 Historie nabytí majetku

Rozlišení mezi majetkem státním a obecním lze nalézt od roku 1811. Pojem obecního jmění v období první republiky označoval veškerý movitý a nemovitý majetek ve vlastnictví obce včetně veškerých majetkových práv obce. Výnosy z tohoto jmění se poté rozdělovaly na řádné, které byly využity na potřeby řádného rozpočtu, a mimořádné.

V roce 1950 došlo ke změně, kdy majetek samosprávných celků nebyl vymezován a národní výbory ztratily své samosprávné postavení. Teprve v roce 1990 novela Ústavy, která zakotvila místní samosprávu, vytvořila podmínky pro obnovení obecního majetku. I když obce měly přístup k majetku zaručen, ke skutečnému vlastnictví došlo až v roce 1991 a to zákonem č. 172/1991 Sb., o přechodu některých věcí z majetku České republiky do vlastnictví obcí, ve znění pozdějších předpisů. Majetek, který obec vlastnila do 31. 12. 1949 (do zrušení obcí), se obcím vracel přímo ze zákona jako historický majetek, a to zcela bez závazků. Dále jim byl přidělen majetek, se kterým hospodařil národní výbor a v roce 1993 byl zařazen do majetku obce i bytový fond a objekty komplexní bytové výstavby, rozestavěné do konce roku 1992 i s pozemky tvořícími funkční celek. Poslední novelizace v roce 2000 řeší převod majetku získaného dekrety prezidenta republiky z roku 1945 (Marková, 2000).

3.2 Rozpočet obce

Rozpočet představuje klíčový finanční plán místní samosprávy, který stanovuje rozdělení omezených zdrojů mezi neomezené požadavky za jeden fiskální rok, který je shodný s rokem kalendářním. V posledních letech je ve světě trendem plánovat rozpočet na tři až pět let, a to jako základ pro roční rozpočty. Rozpočet je důležitý pro plánování, kontrolu a ohodnocení veřejné správy, i když se v jednotlivých zemích tento proces liší (Farvacque-Vitkovic, 2014).

Obec má povinnost zveřejnit rozpočet obce. Návrh zveřejní na internetových stránkách a na úřední desce alespoň 15 dnů před projednáním na zasedání zastupitelstva. Připomínky k návrhu mohou občané vznést písemně. Po schválení musí být rozpočet zveřejněn do 30 dnů na internetových stránkách (Vojtíšková et al., 2018).

Pokud dojde k případu, kdy k 1. lednu rozpočet obce nebyl schválen, dochází k rozpočtovému provizoriu. Zastupitelstvo určí pravidla tohoto provizoria tak, aby byl chod a hospodaření obce

plynulý. Příjmy a výdaje realizované v tomto období se začlení do rozpočtu po jeho schválení (Kočí, 2012).

Rozpočet obce plní základní funkce, a to:

- Alokační – pomocí finančních prostředků v rozpočtu obce se financují potřeby obce a veřejné statky.
- Redistribuční – spravedlivé přerozdělování finančních prostředků z rozpočtu regionu do rozpočtu obcí, který podporuje rovnoměrný ekonomický rozvoj v obcích.
- Stabilizační – ovlivňuje na úrovni územní samosprávy kvalitu života v daném území pomocí růstu ekonomického potenciálu daného území (Vojtíšková et al., 2018).

Rozpočet je obvykle sestavován tak, aby byl vyrovnaný. Schválen může být také jako přebytkový, pokud jsou příjmy zamýšleny k použití v následujícím období nebo na splácení jistiny úvěru z minulých let. Opakem je rozpočet schodkový, který lze schválit, pouze pokud schodek bude možné uhradit, například půjčkou. O přijetí půjčky může rozhodnout pouze zastupitelstvo obce (Sedmíhradská, 2015).

Dluh obce nesmí překročit k rozvahovému dni 60 % průměru jejích příjmů z posledních čtyř rozpočtových let, pokud se tak stane, musí v následujícím kalendářním roce snížit dluh minimálně o 5 % z rozdílu mezi výší svého dluhu a 60 % svých příjmů za poslední čtyři rozpočtové roky (Vojtíšková et al., 2018).

Hospodaření obce během rozpočtového období můžeme vyjádřit vztahem (1).

$$F_1 + P - V = F_2 \quad (1)$$

- F_1 – peněžité prostředky v rozpočtu obce na počátku sledovaného období,
- P – příjmy rozpočtu obce,
- V – výdaje rozpočtu obce,
- F_2 – peněžité prostředky v rozpočtu obce na konci sledovaného období.

Pokud platí vztah $F_2 > F_1$, jedná se o finanční rezervu pro sledované období. Vznikne-li vztah $F_1 > F_2$, dochází k využití rezerv a jiných zdrojů z předchozích let (Provazníková, 2015).

V praxi lze pozorovat kombinaci různých typů třídění v rozpočtech. Rozdíly lze nalézt v míře podrobnosti třídění, členění výdajů či organizačním členění na straně příjmů. Každý rozpočet má ale dvě strany, a to příjmovou a výdajovou (Sedmíhradská, 2015). Jejich charakter a vazbu na majetek obce, provozní náklady a strukturu celého rozpočtu by měl znát každý zastupitel.

Dle Pavlíka (2014) patří mezi největší chyby při sestavování rozpočtu nadsazení příjmové části, přidávání položek do rozpočtu bez předešlé analýzy a kalkulace, čerpání prostředků, které nemají stanovená svá pravidla, a nepřesné určení způsobu využití. Obec by se naopak měla zaměřit na včasné připravení rozpočtu se všemi zaměstnanci, sestavování a plánování, které se opírá o rozpočtový výhled, definování pravidel pro čerpání financí a další (Pavlík, 2014).

Finanční systém obcí patří do rozpočtové soustavy společně s rozpočty dobrovolných svazků obcí (DSO) a rozpočty regionálních rad regionu soudržnosti. Mezi územními rozpočty je odlišnost pouze u hlavního města Prahy, jelikož je zároveň obcí a krajem (Kadeřábková a Peková, 2012).

3.2.1 Příjmy rozpočtu obce

Podle Jáče (2010) většina obcí v České republice nemá dostatek finančních prostředků, které by zajistily bezproblémový rozvoj obce. Zvyšuje se nátlak na samostatnost obecních rozpočtů. Příjmy do rozpočtu obce by měly být závislé na aktivitě obce a plánovatelné, nikoli nahodilé, kvůli jejich nejistotě. Mezi nahodilé příjmy můžeme zařadit dary, sbírky, loterie či pokuty (Jáč, 2010). Obce by měly hledat další dodatečné finanční zdroje příjmu do jejich rozpočtu, například z hospodaření s majetkem a zaměřit se na jejich efektivní využití (Kadeřábková a Peková, 2012).

Příjmy rozpočtu obsahují vlastní příjmy, dotace ze státního rozpočtu a cizí zdroje z tuzemska a zahraničí. Příjmy lze rozdělit na nenávratné a návratné. Mezi návratné příjmy patří kupříkladu úvěry a půjčky. Nenávratné příjmy jsou nejdůležitějším zdrojem financování obce, do kterého řadíme nedaňové a daňové vlastní příjmy a přijaté dotace, které se dále dělí na účelové a neúčelové. Mezi vlastní nenávratné příjmy lze zahrnout daňové příjmy, obecní poplatky, výnosy z majetku, výnosy z cenných papírů a příjmy z vlastní činnosti.

Daňové příjmy jsou jedním z nejvýznamnějších zdrojů rozpočtů obcí a jsou státem delegované. Patří mezi nenávratné příjmy a obce nemají zákonem stanovené, jak je použít. Daňové příjmy lze rozdělit na:

- Svěřené daně,
- Sdílené daně,
- Místní poplatky,
- Správní poplatky (Jáč, 2010).

Pravomoc v České republice ohledně velikosti vlivu na daňové příjmy se ve srovnání se zahraničím liší, jedná se pouze o daně z nemovitých věcí a místních poplatků. Je daní svěřenou, tedy veškerý výnos patří obci, na jejímž území se nachází zdaňovaná nemovitost. Tato daň se týká pozemků, staveb a jednotek na území České republiky. Správcem jsou finanční úřady, obec nenese žádné administrativní náklady spojené s touto daní. Tato skutečnost omezuje obec v dostatečném množství informací, jelikož jsou finanční úřady vázány mlčenlivostí (Sedmíhradská, 2015).

Sdílenou daní označíme takovou, kde se obec dělí o výnos s dalšími články rozpočtové soustavy. Pro obce se jedná o největší objem daňových příjmů. Do kategorie sdílených daní lze zařadit daň z příjmů fyzických a právnických osob. Správní poplatky se vybírají za právní úkony v rámci přenesené působnosti.

Nedaňové příjmy jsou spíše nárazové, záleží na aktivitách obce a jiných subjektů. Výše se odvíjí od majetkového bohatství, lidského potenciálu a orgánů obce. Nedaňové příjmy se dělí na:

- Příjmy z majetku,
- Příjmy z podnikání,
- Uživatelské poplatky,
- Příjmy z mimorozpočtových fondů.

Transfery, které jsou dalším prvkem příjmů do rozpočtu obce, zahrnují příjmy z dotací a příspěvky ze státního rozpočtu, státních finančních aktiv, Národního fondu nebo z krajů a zahraničí. Jsou určeny k částečné úhradě investičních a neinvestičních nákladů (Jáč, 2010).

3.2.2 Výdaje rozpočtu obce

Výdaje jsou všechny nenávratné platby, které se dělí podle ekonomického hlediska na běžné a kapitálové. Mezi běžné účely můžeme zařadit neinvestiční nákupy, transfery a půjčky. Z nich se financují běžné, pravidelné potřeby. Do kapitálových patří investiční výdaje, nákup akcií

a majetkových podílů, kapitálové transfery, investiční půjčky a ostatní. Tyto výdaje jsou naopak především investiční, nejsou tedy tak časté a neopakují se (Jáč, 2010).

Provazníková (2015) považuje běžné výdaje za většinové, tvoří zhruba 70 % celkových výdajů. Nejčastěji jsou využívány na místní správu, dále na dopravu, výdaje na vzdělávání a školství a ochranu životního prostředí. Kapitálové výdaje směřují nejvíce na průmysl a ostatní odvětví.

Obce dlouhodobě vykazovaly záporná salda rozpočtů, to se změnilo rokem 2012 (Provazníková, 2015). Samosprávy v této době mají nízkou zadluženost a neohrožují mikroekonomickou stabilitu České republiky. Jednotlivé obce však nemají možnost udržet bezrizikový dluh. Tento problém může být zapříčiněn problémovým čerpáním dotací, špatnými investicemi i špatně zvoleným finančním řízením obce. Obce menších velikostí se potýkají také s nedostatkem lidských a finančních zdrojů (Sebestova et al., 2018).

3.2.3 Rozpočtová soustava

Pod pojmem rozpočtová soustava lze nalézt soustavu peněžních fondů, rozpočtových vztahů uvnitř rozpočtové soustavy a soustavu orgánů a institucí, které se starají o veřejné rozpočty a mimorozpočtové fondy.

Do rozpočtové soustavy řadíme:

- Soustavu veřejných rozpočtů – sestavují se povinně dle zákonných předpisů. Jedná se o státní rozpočet a rozpočty na úrovni územní samosprávy, např. rozpočty obcí a krajů,
- Soustavu mimorozpočtových fondů – dobrovolné, využívané na centrální i decentralizované úrovni územní samosprávy,
- Rozpočty veřejnoprávních neziskových organizací – např. příspěvkových organizací zřízených státem a územní samosprávou ve veřejném sektoru.

Státní rozpočet a mimorozpočtové fondy na úrovni státu tvoří finanční systém státu a na úrovni územní samosprávy finanční systém příslušného článku územní samosprávy. Tyto peněžní fondy fungují na principu nenávratnosti, neekvivalence a nedobrovolnosti (Peková et al., 2008).

3.3 Kontrola plnění rozpočtu

Orgány obce jsou odpovědné za správu rozpočtu a monitorují jeho plnění, přičemž pravidelně předkládají zprávy o aktuálním stavu. Jejich hlavním cílem je eliminovat negativní vlivy v rozpočtovém hospodaření. Rada obce má za úkol zajistit dodržování stanoveného rozpočtu a zastupitelstvo je povinno zřídit finanční a kontrolní výbor.

Kontrola může být předběžná, která se uskutečňuje před schválením závazku a uskutečněním výdaje, dále je průběžná a následná. Průběžná kontrola je zaměřena na dodržování podmínek a postupů při vyúčtování, vypořádání či uskutečňování schválených operací. Také se zabývá nově vzniklými riziky, zda jsou postupy účinné proti těmto rizikům a prováděny včas. Následná kontrola je spojena s analýzou údajů ročního hospodaření a jeho plnění na konci každého rozpočtového období. Kontrola zkoumá věrné a skutečné zobrazení zdrojů, stavu a pohybu veřejných prostředků. Přezkoumávané operace musí být v souladu s právními předpisy, schváleným rozpočtem, programy, projekty, ale také uzavřenými smlouvami (Vojtíšková et al., 2018).

4 Základní údaje o obci Podůlší

Obec Podůlší je rozdělena silnicí vedoucí mezi Jičínem a Turnovem na části Dolení a Hoření Podůlší s celkovou rozlohou 138 ha. Obec se nachází v okrese Jičín v Královéhradeckém kraji. Podůlší je situováno na východní straně kopce Brada v nadmořské výšce přibližně 345 m. n. m. Obcí prochází cyklotrasa číslo 4016 a Naučná stezka Bitva u Jičina.

Z pohledu udržitelnosti rozvoje území je pozitivem dopravní dostupnost do okresního města Jičín. Díky této skutečnosti mají obyvatelé obce dobrou pracovní dostupnost. V obci je autobusová zastávka s pravidelnými spoji a vlakové nádraží je ve vedlejší obci Jinolice. Občanská vybavenost je vzhledem k velikosti Podůlší vcelku odpovídající. Nachází se zde obecní úřad s obecní knihovnou, zrenovované dětské a workoutové hřiště, hospoda, lesopark a nyní se modernizuje sportovní hřiště. V roce 2021 byla dokončena pergola pro sportovní a kulturní aktivity v obci, která je již nyní využívána.

V obci funguje Sbor dobrovolných hasičů, o kterém jsou zmínky již od roku 1905 a téměř každý rok pořádá tradiční hasičský ples a také dětský karneval. Dále se v místní hospodě konají plesy SDH Jinolice, SDH Kbelnice, SDH Brada-Rybníček a od roku 2024 také ples SDH Holín. Jsou zde pořádána divadelní představení, svatby, rodinné oslavy promítání celovečerních dokumentů a další akce pro děti i dospělé. Obec pravidelně pořádá sportovní víceboj, turnaje ve stolním hokeji, čarodějnické odpoledne, rozsvícení vánočního stromu, dobrovolnou úklidovou akci Uklidme Česko a další (OBEC PODŮLŠÍ, 2024).

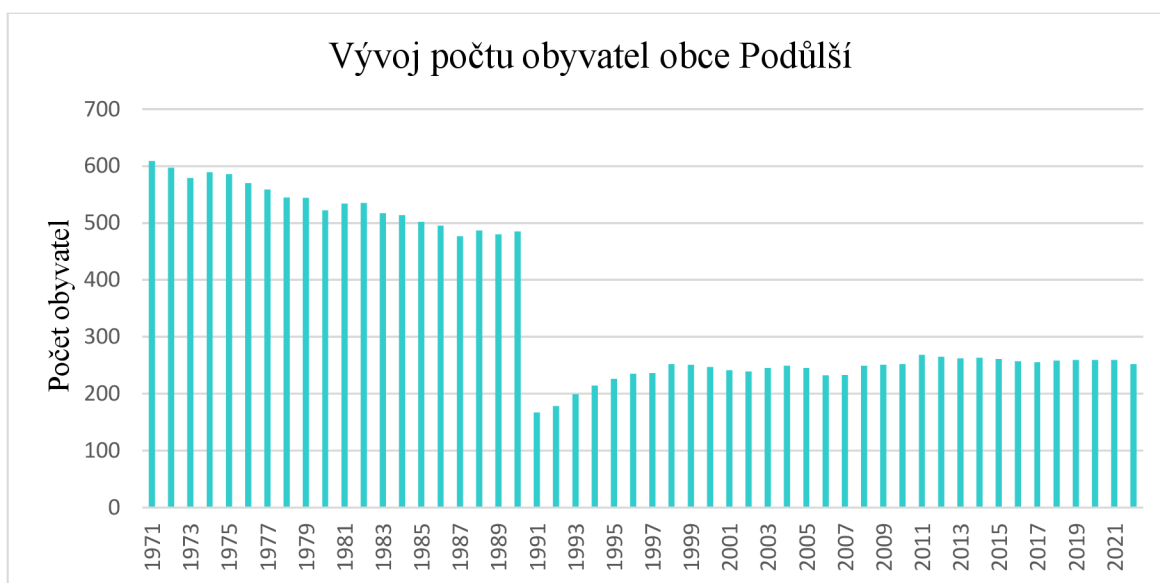
4.1 Historie obce Podůlší

První zmínka pochází z roku 1399, kdy Dětrich z Podůlší prodal ves Podůlší za 125 kop grošů Kunešovi ze Sukorad. Po stu letech ves koupil Mikuláš Trčka z Lípy a připojil ji k panství Veliš. O další století později bylo panství Veliš prodáno Jindřichu Matyáši Thurnovi a Podůlší se tak připojilo k panství Kumburk. V Podůlší během 17. století byli tři sedláci, pět chalupníků a osm usedlostí. Koncem 17. století přibýly tři domy, a proto podle tereziánského katastru bylo v Dolení části obce v roce 1756 jen 11 domů. Hoření část vznikla mezi lety 1756 a 1788, kdy mělo Podůlší celkem 26 domů. V 19. století byla založena škola v sousední obci Jinolice a vyrostla nová silnice mezi Jičínem a Turnovem, kolem které se rozšířily ostatní obce. U silnice v obci vznikla hospoda Na Jívě.

V první polovině 20. století proběhla elektrifikace a vzniklo zde mnoho pomníků na počest vojáků padlých v boji v Bitvě u Jičína. Ve druhé polovině byla zrušena škola v Jinolicích a žáci byli převedeni do škol v Jičíně. Byla zřízena částečná kanalizace, zemní elektrifikace, osvětlení obce, obnovena elektřina po sloupech, postaveny chodníky, vybudována čerpací stanice a zaveden telefon. Společnost AGRO Chomutice převzala většinu strojního zařízení a budovy zemědělského družstva. Byla postavena nová budova obecního úřadu a vznikl sportovní areál. Na začátku 21. století byl vybudován veřejný rozhlas, bezdrátový internet, obecní vodovod a lesopark (OBEC PODŮLŠÍ, 2024).

4.2 Obyvatelstvo obce

Počet obyvatel obce Podůlší dle Českého statistického úřadu ke dni 1. 1. 2023 je 255 a průměrný věk občanů dosahuje 43,2 let (Český statistický úřad, 2023). Počet obyvatel již od roku 1971 dlouhodobě klesal, viz obrázek číslo 2.

Obrázek 2: Vývoj počtu obyvatel obce Podůlší v letech 1971–2022

Zdroj: vlastní zpracování dle dat z (Český statistický úřad, 2023)

Největší pokles byl ovšem v roce 1990, kdy se část obce odpojila od obcí Brada-Rybníček, Dílce, Jinolice a Kbelnice a každá z těchto částí se stala samostatnou obcí. Po odpojení části obce počet obyvatel opět dlouhodobě rostl a od té doby se přibližně drží počtu 250 obyvatel. Hlavním důvodem změn jsou přistěhovalí a vystěhovalí obyvatelé (Český statistický úřad, 2022).

Co se týče ekonomické aktivity, v Podůlší žije 142 občanů, kteří jsou považováni za pracovní sílu. Z čehož jsou čtyři lidé nezaměstnaní, jedna osoba na mateřské dovolené a deset pracujících důchodců. Mimo pracovní sílu je pak 95 občanů, mezi kterými je 28 studentů a 51 nepracujících důchodců (Český statistický úřad, 2021).

4.3 Členství obce

Obec Podůlší je členem Svazku obcí Brada a také Sdružení místních samospráv ČR, které mohou mít do jisté míry vliv na hospodaření obce.

Svazek obcí Brada má sídlo na Obecním úřadě v Jinolicích, který je vzdálený necelé 2 km od Obecního úřadu v Podůlší. Mezi členské obce patří celkem 14 obcí, jako například Kbelnice, Jinolice, Brada-Rybníček, Dílce, Holín a další. Svazek je právnickou osobou, kterou obce zřizují za účelem prosazování společných zájmů obcí a také jejich ochrany. Například v roce 2021 byly pro občany DSO Brada zajištěny domácí kompostéry a jeden štěpkovač. Tento projekt, který se zaměřoval na snížení produkce biologicky rozložitelných komunálních odpadů, trval až do roku 2022. Celkové výdaje dosáhly 4 144 350 Kč. Projekt byl spolufinancován Evropskou unií a dotace byla poskytnuta ve výši 3 522 698 Kč (Svazek obcí Brada, 2024).

Sdružení místních samospráv ČR sdružuje a hájí zájmy obcí a měst v České republice. Hlavním cílem této nevládní organizace je prosadit spravedlivé rozpočtové určení daní mezi obce a města. Do SMS ČR patří celkem 127 obcí a měst z Královéhradeckého kraje, mezi která se řadí také Podůlší. Organizace nabízí zastupitelům obcí bezplatnou právní poradnu a rady v oblasti každodenní práce a povinností. Pořádá také různé webináře, vzdělávací akce a mnoho dalšího (Sdružení místních samospráv ČR, 2024).

4.4 Obecní úřad obce

Obecní úřad Podůlší je v kategorii I. typu obce, která vykonává státní správu pouze v základním rozsahu. Přenesenou působnost vykonává město Jičín pomocí svých orgánů. Obec má čtyři výbory, a to finanční, kontrolní, stavební a kulturní. Zastupitelstvo obce je složeno ze 7 členů, z nichž byl starostou zvolen David Louma a místostarostou Petr Stryhal (OBEC PODŮLŠÍ, 2024).

5 Hospodaření obce Podůlší

Hospodaření obce Podůlší je nejdůležitějším prvkem v samostatné působnosti. Umožňuje ji plánovat a využívat finanční prostředky účelně a efektivně.

Vývoj celkových skutečných příjmů, výdajů a salda rozpočtů obce je zachycen v tabulce číslo 2 a na obrázku číslo 3. Data jsou zpracována od roku 2018 do roku 2022, aby byla zajištěna úplnost všech údajů. Údaje byly získány ze závěrečných účtů každého ze sledovaných let, pro ukázkou je rok 2022 uveden v příloze. Ve většině let lze pozorovat převyšující příjmy nad výdaji, obec tedy hospodařila s přebytkem. Avšak v roce 2021 se toto pravidlo vymyká, kdy dochází ke schodku ve výši 102 000 Kč, a to kvůli výrazně vyšším výdajům v porovnání s předchozími lety.

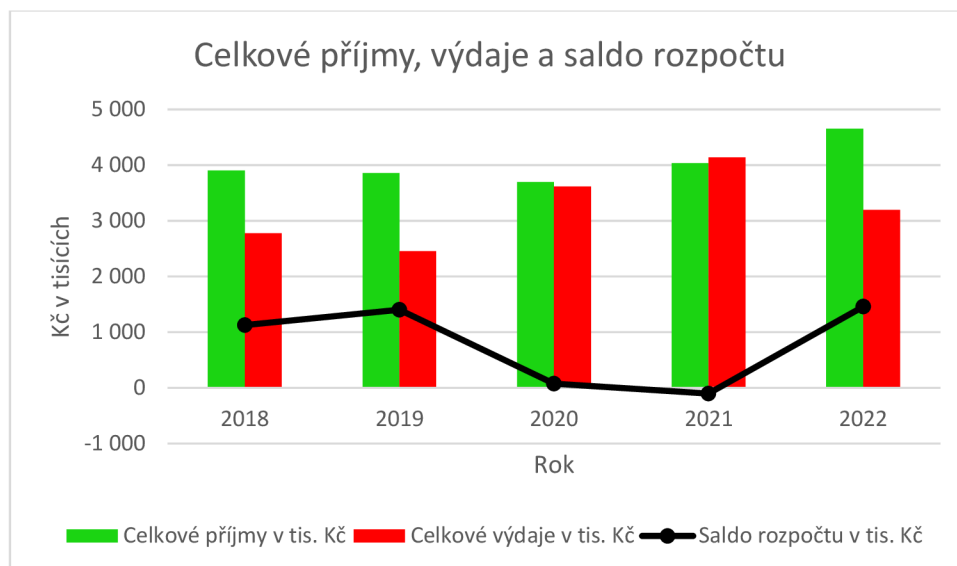
Tyto vysoké výdaje byly způsobeny především zvýšením investic do oprav silnic v obci a dalších infrastrukturních opatření a záležitostí na pozemních komunikacích. Kromě toho byla v obci realizována stavba vodovodní přípojky, včetně jejího oplocení. Došlo k prodloužení vodovodu, přičemž byla zpracována i projektová dokumentace. V kategorii odvádění a čištění odpadních vod a nakládání s kaly byly výdaje zvýšeny kvůli opravě kanalizace a službám poskytovaným firmou EKOLSERVIS, která se specializuje na servis spojený s vodovody a kanalizacemi.

Tabulka 2: Skutečné příjmy, výdaje a saldo rozpočtu v letech 2018–2022

Rok	Celkové příjmy v tis. Kč	Celkové výdaje v tis. Kč	Saldo rozpočtu v tis. Kč
2018	3 904	2 775	1 128
2019	3 859	2 453	1 405
2020	3 693	3 613	79
2021	4 034	4 137	-102
2022	4 655	3 197	1 458

Zdroj: vlastní zpracování dle dat z (MONITOR – INFORMAČNÍ PORTÁL MINISTERSTVA FINANČÍ, 2023)

V roce 2021 se výrazně zvýšil i výdaj na sběr a odvoz komunálního odpadu, který byl asi dvojnásobně vyšší než v předchozích letech. Tato skutečnost je způsobena odstraněním odpadu a výdajem na kompostéry, na které dostala obec dotaci v následujícím roce.

Obrázek 3: Graf celkových příjmů, výdajů a salda rozpočtu v letech 2018–2022

Zdroj: vlastní zpracování dle dat z (MONITOR – INFORMAČNÍ PORTÁL MINISTERSTVA FINANČÍ, 2023)

Na obrázku číslo 3 je znázorněn graf celkových skutečných příjmů, výdajů a salda rozpočtu v letech 2018-2022. Trendem jsou stabilní a od roku 2020 dokonce stoupající příjmy, s nimiž stoupají také výdaje, s výjimkou roku 2022. Saldo rozpočtu postupně narůstalo, avšak v roce 2020 došlo k výraznému poklesu. Tento jev byl způsoben realizací několika investičních projektů, mezi které patřila výstavba nové obecní pergoly pro účely zázemí venkovních sportovních a kulturních akcí na území obce Podůlší. Projektová dokumentace pro víceúčelové hřiště, projektová dokumentace na rekonstrukci komunikace a také prodloužení kanalizace u lesoparku.

V následujícím roce, tj. v roce 2021, obec hospodařila se schodkem, důvody této situace byly vysvětleny výše. Avšak v roce 2022 se saldo opět zvýšilo na částku 1 458 000 Kč, což znamená, že obec hospodařila s přebytkem, který byl nejvyšší v celém sledovaném období. Výdaje nebyly vysoké jako v předchozích letech, s nejvýznamnější částkou ve výši 611 195,80 Kč se zařadil výdaj určený na místní správu. Tato částka je během let jednou z nejvyšších a zatěžuje rozpočet obce každoročně. Mezi další významné výdaje, které se vyznačují vyššími částkami oproti ostatním letům, lze zařadit opravu střešní izolace domku na náradí u hřiště, administrace žádosti o dotaci na workoutové hřiště a úpravu terénu pro toto hřiště. Dále byl uhrazen správní poplatek spojený se zahájením řízení pro víceúčelové hřiště a byly zakoupeny herní prvky na dětské hřiště, které bylo dokončeno v roce 2023 a uvedeno do provozu.

Z tohoto pohledu lze hodnotit opakující se přebytky rozpočtu a postupně rostoucí příjmy obce jako pozitivní. S růstem příjmů se ovšem rovněž zvyšují výdaje, kterým se nelze vyhnout. Tento trend naznačuje stabilní a rozvíjející se situaci obce.

5.1 Majetek obce

Majetek v podobě aktiv sleduje trend postupného zvyšování, s výjimkou roku 2021, kdy došlo k poklesu celkových aktiv oproti roku předchozímu.

Tabulka 3: Vývoj aktiv obce Podůlší v letech 2018–2022

Rok	Stálá aktiva v Kč	Oběžná aktiva v Kč	Aktiva celkem v Kč
2018	21 471 124	6 270 990	27 742 114
2019	21 120 141	7 444 912	28 565 053
2020	22 113 558	7 567 598	29 681 156
2021	22 158 482	7 323 510	29 481 992
2022	22 097 550	8 427 627	30 525 177

Zdroj: vlastní zpracování dle dat z (MONITOR – INFORMAČNÍ PORTÁL MINISTERSTVA FINANČÍ, 2023)

Jak je patrné z tabulky číslo 3, stálá aktiva převyšují oběžná v řádech milionů Kč. Nejvyšší hodnotu mezi stálými aktivy tvoří stavby, jejichž hodnota dosáhla již v roce 2018 až na 18 417 048,64 Kč. Mezi další významná stálá aktiva lze zařadit pozemky, jejichž hodnota se pohybuje přibližně okolo 2 350 000 Kč. Hodnotově nejobemnější aktiva jsou pohledávky za odběrateli, poskytnuté zálohy, příjmy příštích období, dohadné účty aktivní či ostatní krátkodobé pohledávky. Tím nejvýznamnějším oběžným aktivem je krátkodobý finanční majetek, především ten uložený na základním běžném účtu ÚSC. K 31. 12. 2022 je na základním běžném účtu ÚSC 7 801 376,33 Kč, ke konci měsíce září roku 2023 tato částka stoupla na 9 995 137,81 Kč, což je nejvyšší hodnota za sledované období (MONITOR - INFORMAČNÍ PORTÁL MINISTERSTVA FINANČÍ, 2023).

Tato skutečnost a vysoká částka jsou zapříčiněny šetřením peněz na plánované budoucí výdaje. V současné době obec čelí několika výzvám, jako je nedostatečná kanalizace, které budou vyžadovat významné finanční prostředky v budoucnu. Oprava veřejného osvětlení, která se již několik let postupně provádí. Dalším aktuálním problémem je splnění podmínek pro získání dotace na víceúčelové hřiště. Stavební a rekonstrukční aktivity k 1. dubnu 2024 stále probíhají a zastupitelé obce se obávají, že zhotovitel práce nestihne dokončit vše potřebné do stanoveného termínu, aby obec mohla tuto dotaci využít. Tyto obavy jsou oprávněné, jelikož zhotovitel měl tyto práce ukončit již ke konci roku 2023. Pokud zhotovitel práce nedokončí a podmínky nebudou splněny, bude muset obec dotaci z kraje ve výši 1 080 000 Kč vrátit.

Zdrojem krytí majetku obce jsou pasiva, která nám tedy říkají, z jakých zdrojů byl daný majetek pořízen. Pasiva lze rozdělit do dvou hlavních skupin, a to na vlastní kapitál a cizí zdroje. Za pomoci předchozí tabulky číslo 3 a nové tabulky číslo 4 lze pozorovat, že celková pasiva a aktiva musí na konci každého roku být vyrovnaná. Tento fakt je důležitým principem účetnictví.

Tabulka 4: Vývoj pasiv obce Podůlší v letech 2018–2022

Rok	Vlastní kapitál v Kč	Cizí zdroje v Kč	Pasiva celkem v Kč
2018	27 173 375	568 739	27 742 114
2019	28 034 643	530 410	28 565 053
2020	29 102 546	578 610	29 681 156
2021	29 215 429	266 563	29 481 992
2022	30 289 244	235 933	30 525 177

Zdroj: vlastní zpracování dle dat z (MONITOR – INFORMAČNÍ PORTÁL MINISTERSTVA FINANČÍ, 2023)

V tabulce číslo 4 lze dále pozorovat trend rostoucího vlastního kapitálu a současně poklesu cizích zdrojů, přičemž celková pasiva se neustále zvyšují. Každoročně dominuje položka vlastního kapitálu, a to jmění účetní jednotky, jejíž výše je ve sledovaných letech neměnná, konkrétně dosahuje 20 453 630 Kč. Druhou největší položkou jsou transfery na pořízení dlouhodobého majetku, které také dosahují částky v řádech milionů Kč. Ihned za transfery následuje výsledek hospodaření. Dlouhodobě nejvýznamnějšími cizími zdroji jsou krátkodobé závazky, zejména závazky vůči dodavatelům a zaměstnancům. Kromě těchto položek se cizí zdroje skládají také z dlouhodobých závazků, které obsahují pouze dlouhodobě přijaté zálohy na transfery v letech 2018, 2019, 2020 v konstantní výši 374 974 Kč.

5.2 Příjmy obce

Mezi hlavní zdroje příjmů obce patří daňové příjmy, nedaňové příjmy, přijaté transfery a v nižších částkách také kapitálové příjmy. Jak lze zpozorovat z tabulky číslo 5, dominujícím zdrojem příjmů jsou daňové příjmy, které každoročně představují více než 80 % celkových příjmů a jsou tak klíčovou součástí rozpočtu obce. Celkové příjmy postupně klesaly od roku 2018 do roku 2020, avšak od té doby došlo k obratu a začaly růst s většími rozdíly mezi jednotlivými roky.

Tabulka 5: Vývoj příjmů obce v letech 2018–2022

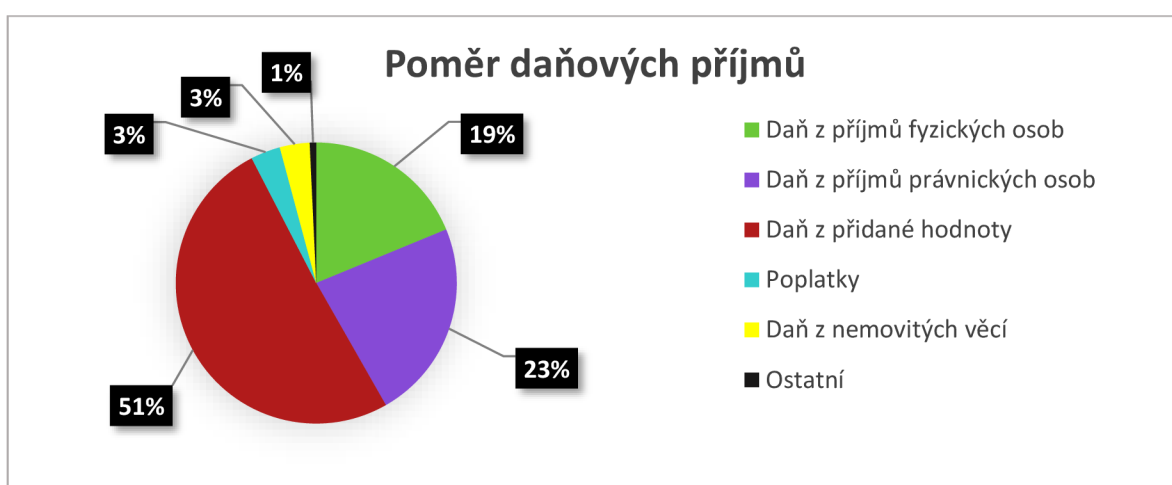
Rok	Daňové příjmy v Kč	Nedaňové příjmy v Kč	Kapitálové příjmy v Kč	Přijaté transfery v Kč	Celkem příjmy v Kč
2018	3 172 358	67 267	0	663 881	3 903 506
2019	3 389 835	369 418	5 000	94 400	3 858 653
2020	3 161 939	102 329	5 600	422 850	3 692 718
2021	3 532 084	354 272	5 600	422 850	4 034 384
2022	4 015 888	498 490	0	140 607	4 654 985

Zdroj: vlastní zpracování dle závěrečných účtů

5.2.1 Daňové příjmy

Mezi hlavní daňové příjmy lze zařadit daň z přidané hodnoty, daň z příjmů právnických a fyzických osob, daň z nemovitých věcí, daň z hazardu, ale také různé typy poplatků, především místní poplatky, kterým se tato práce věnuje níže. Největší podíl na daňových příjmech obvykle zastává příjem z daně z přidané hodnoty, která každoročně představuje zhruba polovinu všech daňových příjmů obce. Příjem z daní fyzických a právnických osob je druhou nejzásadnější skupinou pro rozpočet obce a v roce 2022 tvořil 42 % z celkových daňových příjmů, viz obrázek číslo 4. V neposlední řadě je nutné zmínit daň z nemovitých věcí, která tvořila 3 % z celkových daňových příjmů, poplatky tvořily také 3 % a ostatní daňové příjmy 1 % v roce 2022.

Obrázek 4: Poměr daňových příjmů v roce 2022

Zdroj: vlastní zpracování dle závěrečného účtu 2022

5.2.2 Místní poplatky

Místní poplatky v obci Podůlší pro rok 2024 se týkají poplatku za psa, odpad a stočné pro obyvatele připojené k místní stokové kanalizaci (dále jen stočné). Poplatek za prvního psa činí 50 Kč, za každého dalšího psa téhož držitele je to 150 Kč a za každého psa, jehož držitelem je osoba starší 65 let, je ve výši 50 Kč. Poplatníkem poplatku za odpad je každá fyzická osoba přihlášená v obci nebo vlastník nemovité věci zahrnující byt, rodinný dům nebo stavbu pro rodinnou rekreaci, ve které není přihlášená žádná osoba. Sazba tohoto poplatku je ve výši 600 Kč, pro rok 2023 byl poplatek ve výši 500 Kč. Stočné je určeno kalkulací ceny pro stočné na kalendářní rok 2024 ve výši 252 Kč na osobu připojenou na obecní kanalizaci, tato sazba se od minulého roku zvýšila o 72 Kč. Poplatky se

pravidelně hradí k poslednímu dni března téhož roku, za který jsou poplatky stanoveny. Poplatky v roce 2022 tvořily celkem 3 % z daňových příjmů obce.

5.2.3 Přijaté transfery

Obec přijímá přijaté transfery, které jsou také nazývány dotace, ze státního rozpočtu, státních fondů z Evropské unie, krajů, ale také jiných obcí. Dotace se dělí na investiční a neinvestiční. Jak je patrné z tabulky číslo 6, obce Podůlší se týkají především neinvestiční přijaté transfery. Ve sledovaných letech nebyly žádné investiční přijaté transfery. V roce 2023 ovšem obec přijala investiční transfer z kraje ve výši 1 080 000 Kč, který je určen na veřejnou zakázku s názvem „Víceúčelové hřiště v obci Podůlší“, u které byla cena díla stanovena na 2 932 023,24 Kč s DPH a práce na něm k 1. dubnu 2024 stále probíhají, jak již bylo v práci dříve zmíněno. Dotace jsou obci nejčastěji poskytovány účelně na volby prezidenta, volby do Evropského parlamentu, volby do senátu a zastupitelstva kraje, volby do Parlamentu ČR a do zastupitelstva obce a 1/3 Senátu Parlamentu ČR. Většina těchto dotací se zcela nevyužije a nevyužitá částka se převádí na účet krátkodobých přijatých záloh na transfery. V prosinci roku 2022 vzniklo rozhodnutí o obdržení investiční dotace v maximální výši 354 742 Kč na financování projektu workoutového hřiště, pokud splní podmínky realizace do 30. 5. 2023, minimální podíl vlastních zdrojů ve výši 88 686,70 Kč a typ financování platby předem. Částka 354 742 Kč se později v červnu roku 2023 stala příjmem obce jako investiční přijatý transfer, z čehož vyplývá, že podmínky byly splněny.

Tabulka 6: Přehled přijatých transfer 2018–2022

Rok	Neinvestiční přijaté transfery v Kč	Investiční přijaté transfery v Kč
2018	113 881	0
2019	94 400	0
2020	422 850	0
2021	147 029	0
2022	140 607	0

Zdroj: vlastní zpracování dle závěrečných účtů

5.3 Výdaje obce

Výdaje obce lze rozdělit na běžné a kapitálové. Zatímco běžné výdaje se týkají především každodenního chodu obce, kapitálové jsou zaměřené na investice, tedy na budoucí užitek a rozvoj obce. V tabulce číslo 7 lze pozorovat mnohonásobně větší podíl běžných výdajů nad těmi kapitálovými téměř v každém ze sledovaných let. Celkové výdaje udržují trend stálého zvyšování, to se netýká roku 2022, kdy celkové náklady klesly oproti roku předešlému.

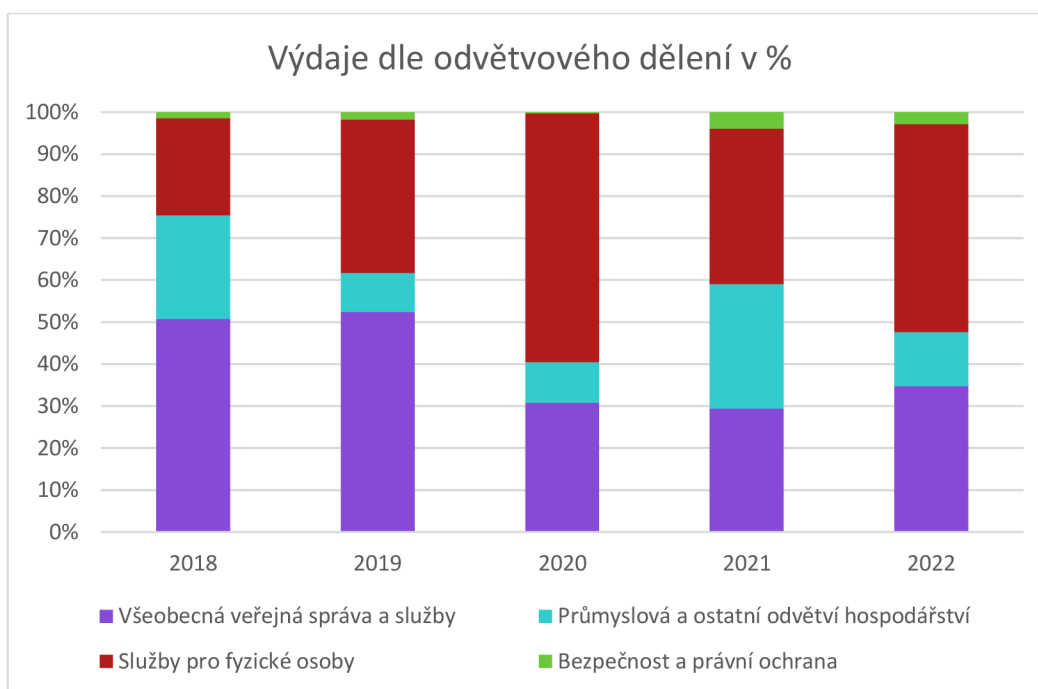
Tabulka 7: Vývoj skutečných výdajů obce v letech 2018–2022

Rok	Běžné výdaje v Kč	Kapitálové výdaje v Kč	Celkem výdaje v Kč
2018	2 772 993	2 400	2 775 393
2019	2 348 842	104 386	2 453 228
2020	2 181 063	1 432 412	3 613 475
2021	3 666 009	470 760	4 136 769
2022	2 795 782	400 798	3 196 580

Zdroj: vlastní zpracování dle závěrečných účtů

5.3.1 Odvětvové dělení výdajů

Výdaje lze také dělit podle odvětví, do kterých spadají. Mezi odvětví lze zařadit **služby pro fyzické osoby**, konkrétně ochranu životního prostředí, sport a zájmovou činnost, bydlení, komunální služby, územní rozvoj, kulturu, církve a sdělovací prostředky. **Všeobecná veřejná správa a služby** jsou dalším odvětvím. Do tohoto odvětví spadají finanční operace, státní moc, státní správa, územní samospráva, politické strany, jiné veřejné služby a ostatní činnosti. Jedním z odvětví je také **průmyslové a ostatní odvětví hospodářství**, která se týkají například vodního hospodářství nebo dopravy. A posledním odvětvím je **bezpečnost a právní ochrana**, jako je požární ochrana.

Obrázek 5: Graf výdajů dle odvětvového dělení v % v letech 2018–2022

Zdroj: vlastní zpracování dle dat z (MONITOR – INFORMAČNÍ PORTÁL MINISTERSTVA FINANČÍ, 2023)

Jak lze vidět na obrázku číslo 5, nejvíce výdajů je v odvětvích služeb pro fyzické osoby a všeobecné veřejné správy a služby. Vysoká částka v odvětví všeobecné veřejné správy a služeb je především způsobena činností místní správy, kam tyto výdaje patří a pohybuje se každoročně v řádu statisíců

Kč. V říjnu roku 2022 bylo rozhodnuto o odměnách za výkon funkcí neuvolněných členů zastupitelstva. Odměny jsou ve výši 17 000 Kč pro pozici starosty, 12 000 Kč pro místostarostu, 1 500 Kč pro předsedu výboru, 1 000 Kč pro člena výboru, který je zastupitelem a 800 Kč pro člena výboru, který není zastupitelem. Tyto částky jsou vypláceny měsíčně. V odvětví služeb pro fyzické osoby nejvíce finančně zatěžují výdaje spojené s veřejným osvětlením, nakládáním s odpady, ale také kulturou či zájmovou činností a rekreací. V roce 2020 vysoký růst zapříčinila dříve zmíněná výstavba pergoly pro sportovní a kulturní akce. Nejnižšími výdaji jsou bezpečnost a právní ochrana, které v roce 2020 dosáhly pouze částky 8 151,27 Kč a tvoří tak téměř zanedbatelný podíl. Odvětví průmyslového a ostatního hospodářství se prakticky týká pouze výdajů za pitnou vodu, odvádění a čištění odpadních vod a nakládání s kaly, které spadají pod vodní hospodářství a dopravu.

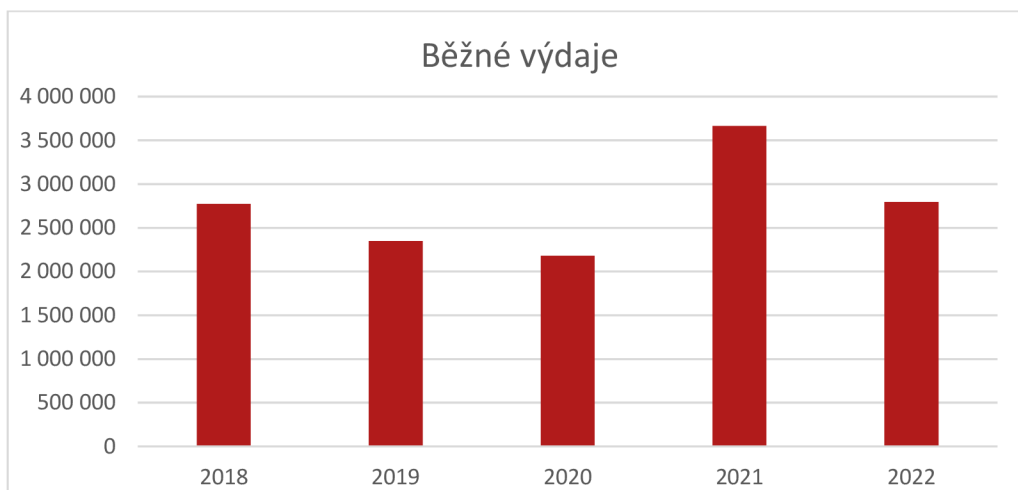
5.3.2 Běžné výdaje

Běžné výdaje tvoří každoročně většinou část výdajů obce. Obrázek číslo 6 zobrazuje pokles běžných výdajů až do roku 2021, kdy došlo k výraznému růstu těchto výdajů. Tato skutečnost je ovlivněna především sběrem a svozem komunálního odpadu, prodloužením vodovodu, odváděním a čištěním odpadních vod a nakládáním s kaly, které v tomto roce proběhly (konkrétní položky uvedeny v kapitole číslo 5). Všechny tyto výdaje sahaly až do řádu statisíců. Další velkou částkou byly výdaje na zastupitelstvo obce a činnost místní správy, která je každoročně jedním z nejvyšších výdajů. Dále byly provedeny opravy na kanalizaci, na veřejném osvětlení, byly schváleny darovací smlouvy pro oblastní charitu Jičín a knihovnu Václava Čtvrtka v Jičíně. Také byla pořízena motorová pila pro potřeby SDH Podúlsí a údržbové práce v obci a nůžkový stan.

V roce 2018 byly mezi hlavními výdaji převody vlastních fondů v rozpočtech územní úrovně, které značí převod mezi účtem u ČNB na bankovní účet u Komerční banky. Dalšími výdaji byly platby daní a poplatků krajům, obcím a státním fondům a výdaje spojené se zastupitelstvem obce a činností místní správy, které jsou každoročně mezi nejvyššími výdaji.

Kromě těchto opakujících se výdajů byly v roce 2019 prostředky určeny na odvádění a čištění odpadních vod a nakládání s kaly a sběr a svoz komunálních odpadů, které se stávají do dalších let také pravidelnými výdaji. Mezi vyššími výdaji lze v tomto roce také zaznamenat činnosti knihovnické, záležitosti kultury, výdaje na veřejné osvětlení a péči o vzhled obce a veřejnou zeleň, které dosahují podobných hodnot jako v následujícím roce, tedy v roce 2020.

Rok 2022 pokračuje v určených tendencích dále. Kromě těchto opakujících výdajů je pozorováno zvýšení investic do údržby ostatních sportovních aktivit, které souvisí s pořízením herních prvků na nové dětské hřiště a úpravou terénu pro workoutové hřiště, jak již bylo zmíněno dříve. Dále obec v roce 2022 darovala 50 000 Kč organizaci Člověk v tísni za účelem pomoci Ukrajině a také nakoupila vybavení pro obnovu výstroje pro SDH Podúlsí.

Obrázek 6: Graf běžných výdajů v letech 2018–2022

Zdroj: vlastní zpracování dle závěrečných účtů

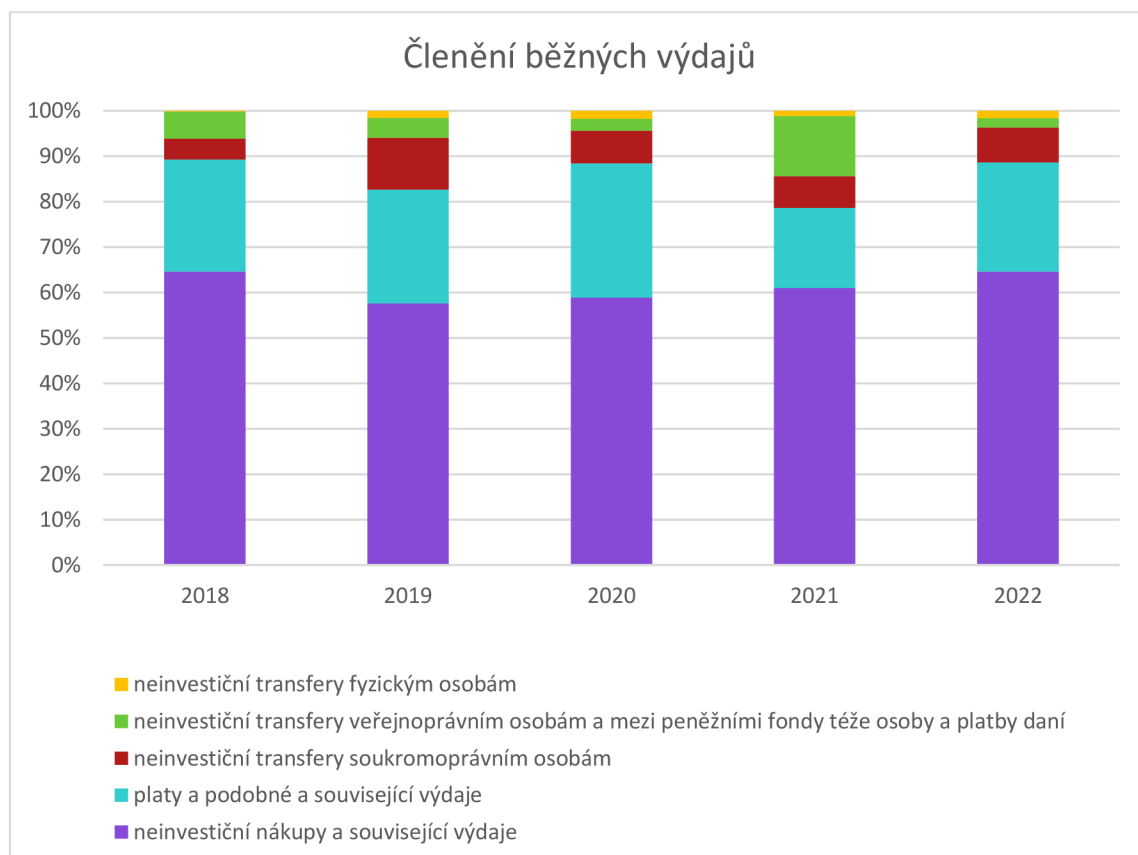
Jelikož lze do běžných výdajů zařadit většinou část výdajů, je možné běžné výdaje rozčlenit až do 5 skupin, jak lze vidět na obrázku číslo 7. Každoročně největší skupinou jsou **neinvestiční nákupy a související výdaje**. Do této skupiny lze zařadit nákupy služeb, materiálu, vody, paliv, energie, také výdaje na úpravy hmotných věcí a pořízení některých práv k hmotným věcem, výdaje související s neinvestičními nákupy, příspěvky, náhrady a výdaje na věcné dary a ostatní nákupy. Největší podíl z nich mají především nákupy služeb, ostatní nákupy či nákupy materiálu, které zároveň neudržují stabilní hodnoty během let a liší se v řádech statisíců Kč. Naopak u výdajů na nákup vody, paliv a energie se hodnoty udržují v téměř stabilní výši. Výdaje související s neinvestičními nákupy, příspěvky, náhrady a výdaje na věcné dary každoročně přesahují 100 000 Kč, ovšem v roce 2022 tato hodnota od začátku roku vzrostla pouze na 11 717 Kč. Výdaje na úpravy hmotných věcí a pořízení některých práv k hmotným věcem se objevují pouze v letech 2022 (ve výši 48 520 Kč) a 2021 (ve výši 15 139 Kč).

Za touto skupinou se velikostí výdajů řadí **platby a obdobné a související výdaje**. Tato skupina výdajů dosahuje každoročně přibližně 600 000 Kč. Do této skupiny lze zařadit platby, ostatní platby za

provedenou práci, povinné pojistné placené zaměstnavatelem a také odměny za užití duševního vlastnictví, které lze v rozpočtu najít pouze do roku 2019.

Třetí skupinou jsou výdaje na **neinvestiční transfery soukromoprávním osobám**, které jsou v letech 2018 a 2021 dokonce nižší než **výdaje na neinvestiční transfery veřejnoprávním osobám a mezi peněžními fondy téže osoby a platby daní**, které tvoří čtvrtou skupinu. Jak lze z grafu pozorovat, oba tyto výdaje nemají stabilní výši. Například neinvestiční transfery soukromoprávním subjektům v roce 2018 dosahují částky 101 210 Kč, což je mnohem menší částka než v předešlém roce, kdy tato hodnota stoupla až na 268 623 Kč.

Poslední skupinou jsou výdaje na **neinvestiční transfery fyzickým osobám (obyvatelstvu)**. Tuto skupinu lze rozdělit na dvě části, a to na dary fyzickým osobám a ostatní neinvestiční transfery fyzickým osobám. Od roku 2018 až do roku 2022 dochází k navýšování těchto výdajů, ovšem poměrově mezi běžnými výdaji se řadí stále mezi ty nejméně náročné pro rozpočet obce.

Obrázek 7: Graf členění běžných výdajů v letech 2018–2022

Zdroj: vlastní zpracování dle dat z (MONITOR – INFORMAČNÍ PORTÁL MINISTERSTVA FINANČÍ, 2023)

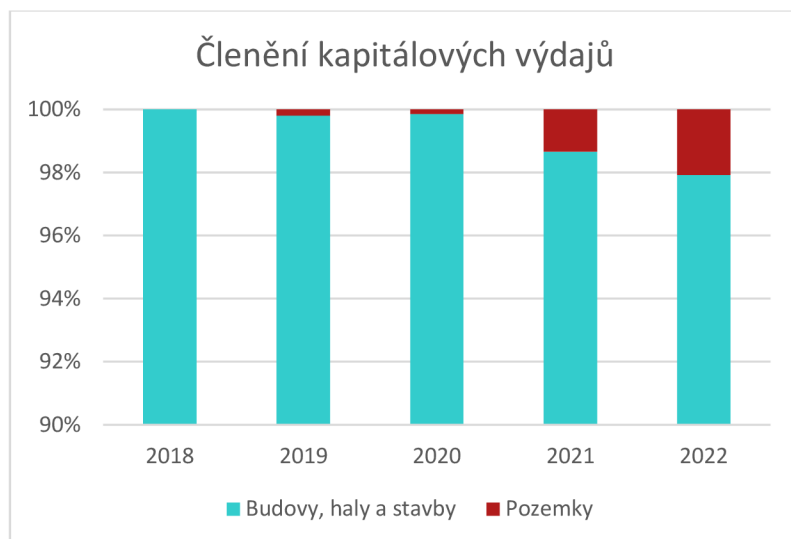
5.3.3 Kapitálové výdaje

Podle tabulky číslo 7 na straně číslo 47 lze předpokládat, že kapitálové výdaje nemají konkrétní trend růstu či poklesu. V roce 2018 byly kapitálové výdaje nejnižší ze sledovaných let. Naopak nejvyšší byly v roce 2020 kvůli novostavbě pergoly pro sportovní a kulturní aktivity v obci Podůlší. Od tohoto roku dále začaly kapitálové výdaje klesat.

V roce 2018, který byl z hlediska kapitálových výdajů nejnižší, se kapitálové výdaje týkaly zpracování požární bezpečnosti pro výstavbu pergoly, která spadá do skupiny budov, hal a pozemků, viz obrázek číslo 7. O rok později tato částka vzrostla až na 104 386 Kč a byla použita kromě budov, hal a staveb také na pozemky.

Rok 2020 se od ostatních let liší, a to především v částce na budovy, haly a stavby, kde bylo využito 1 430 355 Kč a zbylých 2 057 Kč, na pozemky. Takto vysoká částka je způsobena realizací zámkové dlažby, prodloužením kanalizace v lesoparku, projektovou dokumentací na víceúčelové hřiště a na rekonstrukci komunikace, výdaji na kontejnerové stání, ale především výdaji na pergolu ve výši 1 114 923 Kč.

Následujícího roku se částka za pozemky zvýšila na 8 351 Kč a na budovy, stavby a haly tak bylo vyčísleno 392 447 Kč. Výdaje na budovy, haly a stavby jsou každoročně většinové a výdaje na pozemky se každoročně zvyšují. Důvodem je skutečnost, že obec může opravovat pouze majetek, který vlastní, musely se tedy koupit pozemky pod chodníky, aby se mohly opravit či vybudovat nové. Kromě roku 2022 nedosahují výdaje na pozemky ani na 2 % z celkových kapitálových výdajů.

Obrázek 8: Graf členění kapitálových výdajů v letech 2018–2022

Zdroj: vlastní zpracování dle závěrečných účtů

5.4 Plnění rozpočtu

Při komparaci skutečnými a schválenými příjmy v letech 2018–2022 byly skutečné příjmy vyšší než ty schválené, s výjimkou roku 2021. V roce 2021 nebyly dosaženy schválené příjmy o 79 381,55 Kč, což znamenalo, že procento plnění činilo pouze 89,21 % a bylo tak nejnižší hodnotou ze sledovaných let. Naopak nejlépe hodnoceným rokem z hlediska plnění příjmů byl rok 2018, kdy plnění dosáhlo 98,30 %. Na druhé straně výdajů je ve většině sledovaných let procento plnění přibližně 50 %, což však neznamena špatné hospodaření obce. Naopak to poukazuje na to, že obec vynaložila téměř o polovinu méně výdajů, než bylo schváleno v rozpočtu obce.

Tabulka 8: Přehled plnění rozpočtu 2018–2022

Rok	Příjmy/Výdaje celkem	Rozpočet schválený v Kč	Rozpočet upravený v Kč	Skutečnost v Kč	Procento plnění
2018	Příjmy	2 800 000	3 970 981	3 903 506	98,30 %
	Výdaje	5 368 000	6 408 851	2 775 392	43,31 %
2019	Příjmy	3 318 600	4 033 886	3 858 653	95,66 %
	Výdaje	5 020 500	5 349 775	2 453 228	45,86 %
2020	Příjmy	3 772 100	4 139 450	3 692 718	89,21 %
	Výdaje	6 758 000	7 016 541	3 613 475	51,50 %
2021	Příjmy	3 468 600	4 279 079	4 034 384	94,28 %
	Výdaje	7 153 695	7 355 538	4 136 769	56,24 %
2022	Příjmy	3 713 000	4 797 515	4 654 985	97,03 %
	Výdaje	6 400 292	6 486 183	3 196 580	49,28 %

Zdroj: vlastní zpracování dle závěrečných účtů

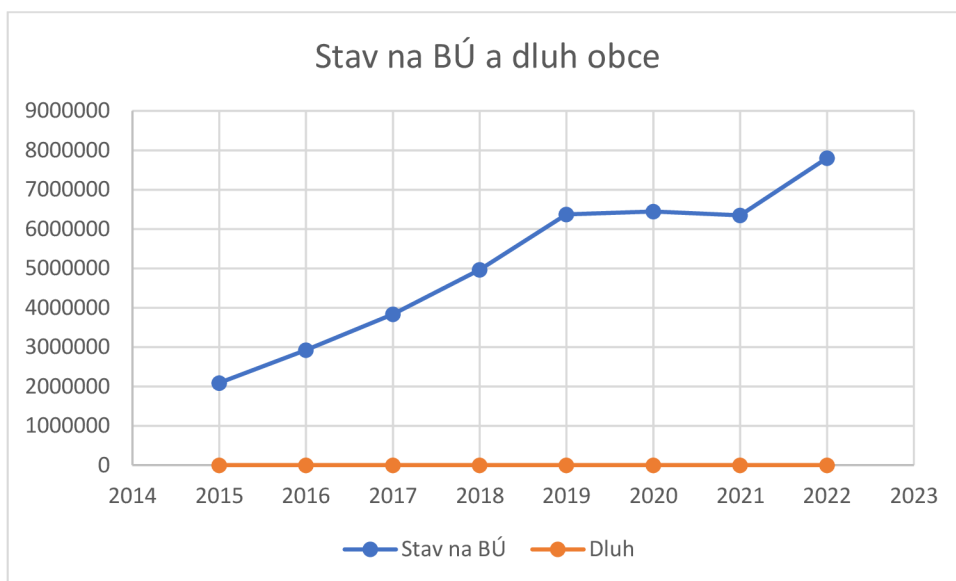

5.5 Stav na bankovním účtu a dluh obce

Jako pozitivní faktor obce lze konstatovat nulový dluh, přičemž obec investuje do všestranného rozvoje svého území. Obec tak nemusí splácet žádné úroky a není zadlužena. Nemusí se tedy strachovat, aby dluhy nepřekročily 60 % průměru příjmů za poslední čtyři roky, jak je stanoveno zákonem.

V roce 2022 bylo až 10 % českých obcí zadluženo více, než dovoluje zákon. Pět obcí v České republice dokonce přesahuje tento ukazatel o 300 %. Obec se často zadlužuje kvůli projektům, od kterých očekávají v budoucnu příjmy do obecního rozpočtu (Stuchlíková a Juna, 2023).

Dalším pozitivním faktorem je stav na bankovním účtu. Každý rok se tato částka na bankovním účtu zvyšuje a obec má tak dostatek finančních prostředků na případné investice. Jak ukazuje obrázek číslo 9, tato částka ročně stoupala od roku 2015 až do roku 2018 přibližně o jeden milion Kč. V roce 2019 dokonce narostla o 1 405 425 Kč. Kvůli větším investicím v letech 2020 a 2021 se tento trend zpomalil, avšak v roce 2022 opět vzrostl na celkových 7 802 310 Kč, které měla obec na bankovním účtu k 31. 12. 2022.

Obrázek 9: Graf stavu na BÚ a dluh obce v letech 2015–2022

Zdroj: vlastní zpracování dle dat z (MONITOR – INFORMAČNÍ PORTÁL MINISTERSTVA FINANČÍ, 2023)

Obec se snaží udržovat finanční prostředky na bankovním účtu s ohledem na plánované budoucí investice, které ji čekají v následujících letech. Jednou z takových investic je například plánovaná kanalizace, která bude vyžadovat finanční prostředky v řádu desítek milionů Kč, nebo oprava

veřejného osvětlení, které je v obci aktuálně řešeným tématem. Dalším možným výdajem, který může obec negativně zasáhnout, je návrat dotace z kraje za víceúčelové hřiště, které je popsáno v kapitole 5.1 Majetek obce.

Závěr

Bakalářská práce byla zaměřena na problematiku hospodaření obce, konkrétně malé obce Podúlsí v Královéhradeckém kraji. Autorka z vlastní praxe ví, že se obyvatelstvo nedostatečně zajímá o hospodaření obce, ve které žije, a tato problematika je pro ně tak vzdálená, což je škoda. Každá obec by měla mít zájem o neustálý rozvoj a zvyšování kvality života na svém území.

Cílem první části práce bylo provést deskripci a přiblížit čtenáři fungování veřejné správy v České republice, která se musí řídit řadou právních pramenů, jako je například Ústava, Listina základních práv a svobod, zákon o obcích a mnoho dalších. Veřejná správa má určité funkce a je považována za dvoustupňový systém, do kterého patří státní správa a samospráva. Jelikož se v České republice nachází více než 6 000 obcí, je veřejná správa považována za roztržštěnou. Veřejná správa vykonávaná na území menším, než je stát, se nazývá územní samospráva. Ta se setkává z hlediska ekonomických předpokladů s vlastnictvím majetku, získáváním finančních prostředků a sestavováním vlastního rozpočtu.

Obec, která je základním článkem územní samosprávy, je vymezena čtyřmi základními znaky: územím, občany, hranicemi a samosprávou veřejných záležitostí v hranicích obce. Zahrnuje více kategorií, do kterých patří také města, městyse, statutární města a hlavní město Praha. Činnosti obce se dělí podle způsobu výkonu působnosti na samostatnou a přenesenou, která je určena svěřením rozhodování a jejího prosazování. V samostatné působnosti obec rozhoduje sama a není nikomu podřízena, zatímco v přenesené vykonává státní správu, která je na obce přenesena z důvodu blízkosti k občanům.

Téměř veškerou činnost v obci vykonávají orgány obce, mezi které patří především zastupitelstvo a starosta obce. Rozhodující právo má zastupitelstvo, které je kolektivně voleným orgánem na čtyřleté období a schází se podle potřeby, minimálně však čtyřikrát ročně na veřejných zasedáních. Zastupování ve veřejném životě a právní úkony vykonává starosta, který je volen z řad zastupitelstva.

Klíčovým prvkem v samostatné působnosti je hospodaření obce. Obec má právo vlastnit majetek a využívat ho účelně a hospodárně. Klíčovým finančním plánem je rozpočet, který je důležitý pro plánování, kontrolu a hodnocení hospodaření obce. Každý rozpočet má dvě strany, a to příjmovou a výdajovou. Mezi časté chyby lze zařadit nadhodnocení příjmové strany, přidávání položek bez předešlé analýzy nebo čerpání prostředků, které nemají stanovená pravidla. Příjmová strana

rozpočtu se skládá z vlastních příjmů, dotací a cizích zdrojů. Nejdůležitější částí pro rozpočty obcí jsou daňové příjmy, kam patří například svěřené daně, sdílené daně nebo místní poplatky. Nedaňové příjmy jsou spíše nárazové. Výdajová strana rozpočtu se dělí na běžné a kapitálové. Mezi ty běžné zařadíme neinvestiční nákupy, transfery a půjčky, zatímco mezi kapitálové zařadíme investiční výdaje, nákup akcií, majetkové podíly, kapitálové transfery a další.

Praktická část práce se zabývá hospodařením obce Podůlší. V první polovině je obec přiblížena pomocí informací o historii, pohledem na udržitelnost rozvoje území, zmíněn je také Sbor dobrovolných hasičů, členství obcí ve Svazku obcí Brada nebo ve Sdružení místních samospráv ČR. Dále je popsán obecní úřad, který patří do kategorie I. typu obcí, a v poslední řadě je zmínka o obyvatelstvu. Počet obyvatelstva obce se v průběhu let 1971 až 2022 měnil velice často. Největší změnou byl pokles v roce 1990, kdy se část obce odpojila od ostatních sousedních obcí.

Příjmy a výdaje byly v práci sledovány v letech 2018–2022. Ve většině let lze pozorovat převyšující příjmy nad výdaji, z čehož vyplývá, že obec hospodaří s přebytkem. Majetek obce neboli aktiva sleduje trend postupného zvyšování, kromě roku 2021. Stálá aktiva dlouhodobě převyšují ta oběžná, a to z důvodu vlastnictví staveb a pozemků. Na straně oběžných aktiv je nejvýznamnější částkou krátkodobý finanční majetek, konkrétně ten, který je uložen na běžném účtu. Tato skutečnost je zapříčiněna šetřením peněz na budoucí plánované výdaje, které se týkají nové kanalizace, opravy veřejného osvětlení či hrozby navrácení dotace, která byla poskytnuta na víceúčelové hřiště. Zdrojem krytí majetku jsou pasiva, která se dělí na vlastní kapitál a cizí zdroje. Většinovým zdrojem krytí v obci je vlastní kapitál, který se během let zvyšuje a dosahuje v roce 2022 částky 30 289 244,13 Kč.

Příjmová strana rozpočtu má dominanci v kategorii daňových příjmů, které ročně přesahují 80 % celkových příjmů a jsou tak pro obce velmi zásadní. Jedním z nich jsou také místní poplatky, které se v obci týkají poplatků za psy, za odpad a sazby stočného pro obyvatele napojené na místní stokovou kanalizaci. Tyto poplatky se v průběhu let postupně zvyšují a v roce 2022 tvořily celkem 3 % z daňových příjmů obce. Přijaté transfery neboli dotace lze rozdělit na investiční a neinvestiční. Obec v pozorovaných letech obdržela pouze neinvestiční přijaté transfery, které byly určeny na různé volby. V roce 2023 ovšem obec dostala investiční transfer od kraje ve výši 1 080 000 Kč, a to konkrétně na víceúčelové hřiště, jak již bylo zmíněno. V témže roce dostala investiční transfer také na financování projektu workoutového hřiště ve výši 354 742 Kč.

Strana výdajů se dělí na běžné, které se týkají každodenního chodu obce, a kapitálové, které jsou zaměřeny na investice. Výdaje obce tvoří především běžné výdaje, které lze rozčlenit až na pět skupin, přičemž největší část tvoří neinvestiční nákupy a související výdaje. Mezi běžnými výdaji lze nalézt výdaje na sběr a svoz komunálního odpadu, výdaje ohledně vodovodu, činnosti místní správy, veřejného osvětlení, péče o vzhled obce, ale také dary. Mezi opakujícími se výdaji si lze všimnout výkyvu v roce 2021, který je zapříčiněn stavbou vodovodní přípojky, investicemi do opravy silnic v obci, ale také opravou kanalizace a spojenými službami. Běžné výdaje byly vyšší také v roce 2022, kdy byly pořízeny herní prvky na nové dětské hřiště a proběhly potřebné úkony spojené s workoutovým hřištěm. Výdaje kapitálové se neřídí nijak výraznými trendy. V roce 2018 byly tyto výdaje nejnižší a v roce 2020 naopak nejvyšší. Tato skutečnost byla ovlivněna realizací zámkové dlažby, prodloužením kanalizace, projektovou dokumentací na víceúčelové hřiště a především výdajem na pergolu ve výši 1 114 923 Kč.

Výdaje lze rozdělit podle odvětví, kde dominuje skupina služeb pro fyzické osoby, tedy obyvatele, a všeobecná veřejná správa a služby, které jsou vysoké z důvodu činnosti místní správy a jejich financování. Služby pro fyzické osoby nejvíce zatěžují prostředky poskytované na veřejné osvětlení, nakládání s odpady, kulturu či zájmovou činnost a rekreaci.

Plnění rozpočtu obce Podůlší lze hodnotit jako úspěšné. Příjmy jsou plněny na 89–98 % během sledovaných let a nejsou přehodnocovány. Naopak výdaje v žádném sledovaném roce nedosáhly plánovaného rozpočtu, v daném roce byly tedy nižší, než obec plánovala. Dalším pozitivním faktorem je zadluženost obce, která je nulová, tudíž nemusí tak splácet úroky. Poslední část práce se zabývala vývojem stavu na bankovním účtu, který se v průběhu let zvyšuje.

Autorka hodnotí rozvoj obce velmi pozitivně, jelikož v posledních letech bylo realizováno mnoho projektů, které přispívají k lepšímu životu v obci. Obec pořádá kulturní i sportovní akce a snaží se pokračovat v tradicích. Zastupitelstvo se zajímá o spokojenost občanů a hledá nejvhodnější řešení všech problémů v obci. Do negativ lze zařadit dlouhé rozhodování zastupitelstva ohledně určitých záležitostí. Příkladem je oprava veřejného osvětlení, výsadba nové zeleně nebo žádost o dopravní omezení v obci. Pokud se zastupitelstvo na veřejném zasedání neshodne, problém se odloží na následující zasedání, které se koná přibližně každé dva měsíce. Aktuálně největší hrozbou je pro obec navrácení dotace, která byla určena na víceúčelové hřiště. Naopak příležitost autorka vidí ve využití prostředků na bankovním účtu, která lze směřovat například k opravě veřejného osvětlení, která začíná být stále naléhavější. Celkově lze hospodaření obce Podůlší hodnotit velmi dobře. Obec dbá na svůj rozvoj a zároveň nemá finanční problémy.

Seznam použité literatury

- BALÍK, Stanislav, 2009. *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky*. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-247-2908-4.
- ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Obce Královéhradecka. Online. 2021. In: *Obce Královéhradecka - 2023*. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/obce-kralovehradecka-2023>. [citováno 2024-03-02].
- ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Databáze demografických údajů za obce ČR. Online. 2022. In: *Databáze demografických údajů za obce ČR*. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/databaze-demografickych-udaju-za-obce-cr>. [citováno 2024-03-02].
- ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Počet obyvatel v obcích - k 1. 1. 2023. Online. 2023 In: *Počet obyvatel v obcích - k 1. 1. 2023*. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/pocet-obyvatel-v-obcich-k-112023>. [citováno 2024-03-02].
- ČESKO. Zákon č. 128 ze dne 12. dubna 2000 o obcích (obecní zřízení). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 38, s. 1737-1764. ISSN 1211-1244
- FARVACQUE-VITKOVIĆ, Catherine; Mihaly KOPANYI a WORLD BANK, 2013. *Municipal finances: a handbook for local governments*. Washington, D.C: The World Bank. ISBN 978-0-8213-9830-2.
- HRABALOVÁ, Simona, 2004. *Teorie a praxe rozvoje měst a obcí*. Brno: Masarykova univerzita. ISBN 978-80-210-3356-6.
- HRUBÝ, Dominik. *Obecní zřízení: paragraf za paragrafem*. Online. 2023. *SMS-sluzby s.r.o.* 2023-03-18. Dostupné z: <https://www.sms-sluzby.cz/cs/publikace/zakon-o-obcich-paragraf-za-paragrafem/-11-narizeni-obce/>.
- JÁČ, Ivan, 2010. *Jedinečnost obce v regionu*. Praha: Professional Publishing. ISBN 978-80-7431-038-6.
- KADERÁBKOVÁ, Jaroslava a Jitka PEKOVÁ, 2012. *Územní samospráva - udržitelný rozvoj a finance*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika. ISBN 978-80-7357-910-4.
- KOČÍ, Roman, 2012. *Obecní samospráva v České republice: praktická příručka s judikaturou*. Praha: Leges. ISBN 978-80-87576-28-1.

- KOUDELKA, Zdeněk, 2001. *Obce a kraje: podle reformy veřejné správy v roce 2001 : včetně textu zákona o obcích, zákona o krajích a zákona o okresních úřadech*. 2. vydání. Praha: Linde Praha. ISBN 978-80-7201-272-5.
- KRUNTORÁDOVÁ, Ilona, 2015. *Politické aspekty financování českých měst*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Nakladatelství Karolinum. ISBN 978-80-246-2744-1.
- MARKOVÁ, Hana, 2000. *Finance obcí, měst a krajů*. Příručky pro praxi a studium veřejné správy. Praha: Orac. ISBN 978-80-86199-23-8.
- MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY, 2016. *Strategický rámec rozvoje veřejné správy ČR pro období 2014-2020*. PDF; online. Praha: Ministerstvo vnitra. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/strategicky-ramec-rozvoje-verejne-spravy-v-cr-pro-obdobi-2014-2020.aspx>.
- MONITOR - INFORMAČNÍ PORTÁL MINISTERSTVA FINANČÍ. *Obec Podůlší | Monitor*. Webové sídlo. 2023. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/00271977/prehled?rad=t&obdobi=2311>. [citováno 2024-03-10].
- MOTTLOVÁ, Ivona; František LUKL; Lukáš ROTHANZL; Jaroslava KYPETOVÁ; Jan MAREŠ et al., 2022. *Příručka pro člena zastupitelstva obce po volbách v roce 2022*. Praha: Svaz měst a obcí České republiky. ISBN 978-80-906843-2-4.
- OBEC PODŮLŠÍ. *OBEC PODŮLŠÍ – oficiální stránky obce*. Webové sídlo. 2024. Dostupné z: <https://podulsi.cz/>. [citováno 2024-02-27].
- OCHRANA, František; Milan Jan PŮČEK a David ŠPAČEK, 2015. *Veřejná správa*. Brno: Masarykova univerzita.
- PAVLÍK, Marek, 2014. *Jak úspěšně řídit obec a region: cíle, nástroje, trendy, zahraniční zkušenosti*. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-247-5256-3.
- PEKOVÁ, Jitka; Marek JETMAR a Petr TOTH, 2019. *Veřejný sektor, teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7598-209-4.
- PEKOVÁ, Jitka; Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR, 2008. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3. vydání. Praha: ASPI. ISBN 978-80-7357-351-5.
- POSPÍŠIL, Petr; Ivana DURCZOKOVÁ; Marcela RYBOVÁ; Blanka ŠTEFANKOVÁ a Petra TOMANOVÁ (ed.), 2013. *Právní osoby obcí a krajů*. Právní monografie. Praha: Wolters Kluwer Česká republika. ISBN 978-80-7357-982-1.

- PROVAZNÍKOVÁ, Romana, 2015. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 3. vydání. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-247-5608-0.
- RYDVALOVÁ, Petra; Ivan JÁČ; Eva KARHANOVÁ-HORYNOVÁ; Eliška VALENTOVÁ a Magdalena ZBRÁNKOVÁ, 2015. *Rodinné podnikání - zdroj rozvoje obcí*. Liberec: Technická univerzita. ISBN 978-80-7494-245-7.
- SDRUŽENÍ MÍSTNÍCH SAMOSPRÁV ČR. *Sdružení místních samospráv České republiky, z. s. - Oficiální stránky Sdružení místních samospráv ČR*. Webové sídlo. 2024. Dostupné z: <https://www.smscr.cz/>. [citováno 2024-03-03].
- SEBESTOVA, Jarmila; Ingrid MAJEROVA a Irena SZAROWSKA, 2018. Indicators for assessing the financial condition and municipality management. *Administratie Si Management Public*. no. 31, s. 97-110. ISSN 15839583.
- SEDMIHRADSKÁ, Lucie, 2015. *Rozpočtový proces obcí*. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7478-967-0.
- SLÁDEČEK, Vladimír, 2009. *Obecné správní právo*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 987-80-7357-382-9.
- STRECKOVÁ, Yvonne, 1999. Proč vlastně připravujeme reformu veřejné správy? online. *Hospodářské noviny (HN.cz)*. 1999. Dostupné z: <https://hn.cz/c1-799950-proc-vlastne-pripravujeme-reformu-verejne-spravy>.
- STUHLÍKOVÁ, Lucie a Petr JUNA. *Nejzadluženější obce v Česku. Je mezi nimi i ta vaše? - Seznam Zprávy*. Webové sídlo. 2023. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/nazory-komentare-nejzadluzenejsi-obce-v-cesku-je-mezi-nimi-i-ta-vase-236085>. [citováno 2024-03-17].
- SVAZEK OBCÍ BRADA. *Svazek obcí Brada*. Webové sídlo. 2024. Dostupné z: <https://www.sobrada.cz/>. [citováno 2024-03-03].
- TARANDA, Petr; Jan ENGELMANN; Zdenka CARDOVÁ; Ladislav JOUZA; Dalimila MIRČEVSKÁ et al., 2022. *Poradce 9/2022 Zákon o obcích s komentářem*. Český Těšín: PORADCE s. r. o. ISBN 9771211243296.
- VOJTÍŠKOVÁ, Miroslava; Michal GREGUŠKA; Edita HUDÍKOVÁ a Filip ZAVŘEL, 2018. *Rozpočtové hospodaření pro zastupitele obcí*. Praha: Ministerstvo vnitra. ISBN 978-80-87544-98-3.

Seznam příloh

Příloha A	Rozpočtové hospodaření podle tříd za rok 2022.....	62
Příloha B	Přijaté transfery za rok 2022.....	63
Příloha C	Plnění rozpočtových příjmů a výdajů dne paragrafů za rok 2022.....	64
Příloha D	Rozpočtové příjmy a výdaje za rok 2022	66

Příloha A Rozpočtové hospodaření podle tříd za rok 2022

Příjmy

Třída	Rozpočet schválený	Rozpočet upravený	Skutečnost	Procento plnění
Daňové příjmy	3.448.000,00	4.087.600,00	4.015.888,37	98,25
Nedaňové příjmy	156.000,00	531.715,10	498.490,25	93,75
Kapitálové příjmy	8000,00	6.500,00	00,00	00,00
Přijaté transfery	101.000,00	171.700,00	140.606,73	81,89
Celkem příjmy	3.713.000,00	4.797.515,10	4.654.985,35	97,03

Daňové příjmy – vybrané položky

Položky	Rozpočet schválený	Rozpočet upravený	Skutečnost	Procento plnění
Sdílené daně	3.115.000,00	3.746.300,00	3.710.821,38	99,05
Místní poplatky	182.000,00	190.300,00	167.115,15	87,82
Správní poplatky	1000,00	1000,00	0,00	0,00
Daň z nemovitosti	150.000,00	150.000,00	137.951,84	91,97

Výdaje

Třída	Rozpočet schválený	Rozpočet upravený	Skutečnost	Procento plnění
Běžné výdaje	3.580.292,00	3.868.582,84	2.795.781,77	72,27
Kapitálové výdaje	2.820.000,00	2.617.600,00	400.797,86	15,31
Celkem výdaje	6.400.292,00	6.486.182,84	3.196.579,63	49,28
Saldo příjmů a výdajů	Rozpočet schválený	Rozpočet upravený	Skutečnost	
Saldo příjmů a výdajů	-2.687.292,00	-1.688.667,74	1.458.405,72	
Financování tř.8	2.687.292,00	1.688.667,74	-1.458.405,72	

Zdroj: (Závěrečný účet obce Podůlší, 2022)

Příloha B Přijaté transfery za rok 2022

Neinvestiční přijaté transfery z všeob. pokl. správy stát. rozpočtu	70.106,73 Kč
Neinvestiční přijaté transfery ze SR v rámci souhr. Dotačního vztahu	70.500,00 Kč
Ostatní neinvestiční přijaté transfery ze státního rozpočtu	0,00 Kč
Neinvestiční přijaté transfery od krajů	0,00 Kč

Zdroj: (Závěrečný účet obce Podůlsí, 2022)

Příloha C Plnění rozpočtových příjmů a výdajů dne paragrafů za rok 2022

	Paragraf	Rozpočet schválený	Rozpočet upravený	Skutečnost	Procento plnění
0000		3.549.000,00	4.259.300,00	4.156.495,10	97,59
2310	Pitná voda	0,00	00,00	00,00	00,00
2321	Odvádění a čištění odpadních vod a nakládání s kaly	50.000,00	50.000,00	39.540,00	79,08
3639	Komunální služby a územní rozvoj jinde nezařazené	12.000,00	12.000,00	9.561,00	79,68
3722	Sběr a svoz komunálních odpadů	2.000,00	2.000,00	360,00	18,00
3725	Využívání a zneškodňování komunálních odpadů	80.000,00	80.000,00	68.708,00	85,89
3745	Péče o veřejnou zeleň	0,00	0,00	0,00	00,00
6171	Činnost místní správy	10.000,00	10.000,00	3.481,00	34,81
6310	Obecné příjmy a výdaje z finančních operací	10.000,00	10.000,00	2.625,15	26,25
6402		0,00	374.215,10	374.215,10	100,00
	Příjmy celkem	3.713.000,00	4.797.515,10	4.654.985,35	97,03

	Paragraf	Rozpočet schválený	Rozpočet upravený	Skutečnost	Procento plnění
2212	Silnice	350.000,00	350.000,00	63.336,35	18,10
2219	Ostatní záležitosti pozemních komunikací	680.000,00	680.000,00	30.990,22	4,56
2310	Pitná voda	171.000,00	171.000,00	5.424,43	3,17
2321	Odvádění a čištění odpadních vod a nakládání s kaly	805.000,00	805.000,00	313.732,08	38,97
3314	Činnosti knihovnické	34.000,00	37.000,00	34.767,71	93,97
3319	Ostatní záležitosti kultury	43.000,00	43.000,00	21.663,00	50,38
3399	Ostatní záležitost kultury, církví a sděl. prostředků	65.000,00	65.000,00	49.017,00	75,41
3419	Ostatní tělovýchovná činnost	170.000,00	170.000,00	49.997,00	29,41
3421	Využití volného času dětí a mládeže	810.000,00	810.000,00	307.976,26	38,02
3429	Ostatní zájmová činnost	20.000,00	48.900,00	46.900,00	95,91
3631	Veřejné osvětlení	415.000,00	415.000,00	310.252,12	74,76
3639	Komunální služby a územní rozvoj	20.000,00	20.000,00	0,00	0,00
3722	Sběr a svoz komunálních odpadů	520.000,00	520.000,00	476.224,52	91,58
3745	Péče o vzhled obcí a veřejnou zeleň	310.000,00	310.000,00	286.426,74	92,40

5213	Krizová opatření	50.000,00	50.000,00	0,00	0,00
5512	Požární ochrana - dobrovolná část	150.000,00	150.000,00	90.237,56	60,16
6112	Zastupitelstva obcí	355.000,00	363.000,00	356.425,00	98,19
6115	Volby do zastupitelstev ÚSC	0,00	25.990,84	25.990,84	100,00
6171	Činnost místní správy	1.304.000,00	1.304.000,00	611.195,80	46,87
6221	Neinvestiční transfery obecně prospěšným spol.	0,00	50.000,00	50.000,00	100,00
6310	Obecné příjmy a výdaje z finančních operací	4.000,00	5.000,00	2.272,00	45,44
6320	Pojištění funkčně nespecifikované	40.000,00	40.000,00	22.529,00	56,32
6399	Ostatní finanční operace	40.000,00	40.000,00	27.930,00	69,82
6402	Finanční vypořádání minulých let	13.292,00	13.292,00	13.292,00	100,00
	Výdaje celkem	6.400.292,00	6.486.182,48	3.196.579,63	49,28

Zdroj: (Závěrečný účet obce Podůlší, 2022)

Příloha D Rozpočtové příjmy a výdaje za rok 2022

I. Rozpočtové příjmy						
Paragraf	Položka	Text	Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách	Výsledek od počátku roku	Plnění v %
a	b		1	2	3	
	1111	Příjem z daně z příjmů fyzických osob placené plátcí	550 000,00	582 600,00	582 583,24	100,00
	1112	Příjem z daně z příjmů fyzických osob placené poplatníky	30 000,00	53 300,00	53 247,37	99,90
	1113	Příjem z daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby daně	85 000,00	118 400,00	118 370,81	99,98
	1121	Příjem z daně z příjmů právnických osob	750 000,00	895 000,00	894 609,86	99,96
	1122	Příjem z daně z příjmů právnických osob v případech, kdy poplatníkem je obec, s výjimkou daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby daně	50 000,00	50 000,00	27 930,00	55,86
	1211	Příjem z daně z přidané hodnoty	1 650 000,00	2 047 000,00	2 034 080,10	99,37
	1334	Příjem z odvodů za odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu podle zákona upravujícího ochranu zemědělského půdního fondu	0,00	1 200,00	1 156,80	96,40
	1335	Příjem z poplatku za odnětí pozemku podle lesního zákona	0,00	3 000,00	2 830,40	94,35
	1341	Příjem z poplatku ze psů	6 000,00	6 000,00	4 367,00	72,78
	1344	Příjem z poplatku ze vstupného	1 000,00	1 000,00	0,00	0,00
	1345	Příjem z poplatku za obecní systém odpadového hospodářství a příjem z poplatku za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci	150 000,00	150 000,00	130 000,00	86,67
	1361	Příjem ze správních poplatků	1 000,00	1 000,00	0,00	0,00
	1381	Příjem z daně z hazardních her s výjimkou dílčí daně z technických her	25 000,00	29 000,00	28 740,23	99,10
	1382	Příjem ze zrušeného odvodu z loterií a podobných her kromě odvodu z výherních hracích přístrojů	0,00	100,00	20,72	20,72
	1511	Příjem z daně z nemovitých věcí	150 000,00	150 000,00	137 951,84	91,97
	4111	Neinvestiční přijaté transfery z všeobecné pokladní správy státního rozpočtu	31 000,00	101 200,00	70 106,73	69,28
	4112	Neinvestiční přijaté transfery ze státního rozpočtu v rámci souhrnného dotačního vztahu	70 000,00	70 500,00	70 500,00	100,00
	XXXX	Bez paragrafu	3 549 000,00	4 259 300,00	4 156 495,10	97,59
2321	2111	Příjem z poskytování služeb, výrobků, prací, výkonů a práv	50 000,00	50 000,00	39 540,00	79,08
2321	XXXX	Odvádění a čištění odpadních vod a nakládání s kaly	50 000,00	50 000,00	39 540,00	79,08
3639	2131	Příjem z pronájmu nebo pachtu pozemků	12 000,00	12 000,00	9 561,00	79,68
3639	XXXX	Komunální služby a územní rozvoj jinde nezařazené	12 000,00	12 000,00	9 561,00	79,68
3722	2111	Příjem z poskytování služeb, výrobků, prací, výkonů a práv	2 000,00	2 000,00	360,00	18,00
3722	XXXX	Sběr a svoz komunálních odpadů	2 000,00	2 000,00	360,00	18,00
3725	2324	Přijaté neinvestiční příspěvky a náhrady	80 000,00	80 000,00	68 708,00	85,89
3725	XXXX	Využívání a zneškodňování komunálních odpadů	80 000,00	80 000,00	68 708,00	85,89
6171	2132	Příjem z pronájmu nebo pachtu ostatních nemovitých věcí a jejich částí	0,00	1 918,00	1 911,00	99,64
6171	2133	Příjem z pronájmu nebo pachtu movitých věcí	2 000,00	1 582,00	1 570,00	99,24
6171	3113	Příjem z prodeje ostatního hmotného dlouhodobého majetku	8 000,00	6 500,00	0,00	0,00
6171	XXXX	Činnost místní správy	10 000,00	10 000,00	3 481,00	34,81
6310	2141	Příjem z úroků	10 000,00	10 000,00	2 625,15	26,25
6310	XXXX	Obecné příjmy a výdaje z finančních operací	10 000,00	10 000,00	2 625,15	26,25
6402	2226	Příjem z finančního vypořádání mezi obcemi a dobrovolnými svazky obcí	0,00	374 215,10	374 215,10	100,00
6402	XXXX	Finanční vypořádání	0,00	374 215,10	374 215,10	100,00
		Celkem	3 713 000,00	4 797 515,10	4 654 985,35	97,03

II. Rozpočtové výdaje

Paragraf	Položka	Text	Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách	Výsledek od počátku roku	Plnění v %
a	b		1	2	3	
2212	5123	Podlimitní technické zhodnocení	0,00	2 000,00	1 620,00	81,00
2212	5139	Nákup materiálu jinde nezařazený	20 000,00	20 000,00	5 137,50	25,69
2212	5169	Nákup ostatních služeb	80 000,00	80 000,00	19 313,87	24,14
2212	5171	Opravy a udržování	150 000,00	148 000,00	25 164,98	17,00
2212	6121	Stavby	100 000,00	100 000,00	12 100,00	12,10
2212	XXXX	Sílnice	350 000,00	350 000,00	63 336,35	18,10
2219	5139	Nákup materiálu jinde nezařazený	0,00	5 216,00	5 119,22	98,14
2219	5169	Nákup ostatních služeb	0,00	5 000,00	4 820,00	96,40
2219	5171	Opravy a udržování	80 000,00	69 784,00	0,00	0,00
2219	6121	Stavby	570 000,00	570 000,00	12 700,00	2,23
2219	6130	Pozemky	30 000,00	30 000,00	8 351,00	27,84
2219	XXXX	Ostatní záležitosti pozemních komunikací	680 000,00	680 000,00	30 990,22	4,56
2310	5151	Studená voda včetně stočného a úplaty za odvod dešťových vod	1 000,00	1 000,00	0,00	0,00
2310	5171	Opravy a udržování	20 000,00	20 000,00	0,00	0,00
2310	6121	Stavby	150 000,00	150 000,00	5 424,43	3,62
2310	XXXX	Pitná voda	171 000,00	171 000,00	5 424,43	3,17
2321	5154	Elektrická energie	5 000,00	5 000,00	3 855,86	77,12
2321	5169	Nákup ostatních služeb	150 000,00	170 000,00	169 635,00	99,79
2321	5171	Opravy a udržování	0,00	80 000,00	75 361,22	94,20
2321	6121	Stavby	650 000,00	550 000,00	64 880,00	11,80
2321	XXXX	Odvádění a čištění odpadních vod a nakládání s kaly	805 000,00	805 000,00	313 732,08	38,97
3314	5021	Ostatní osobní výdaje	25 000,00	25 000,00	23 998,71	95,99
3314	5136	Knihy a obdobné listinné informační prostředky	2 000,00	5 000,00	4 769,00	95,38
3314	5339	Neinvestiční transfery cizím příspěvkovým organizacím	7 000,00	7 000,00	6 000,00	85,71
3314	XXXX	Činnosti knihovnické	34 000,00	37 000,00	34 767,71	99,97
3319	5021	Ostatní osobní výdaje	8 000,00	8 000,00	7 000,00	87,50
3319	5139	Nákup materiálu jinde nezařazený	10 000,00	10 000,00	5 453,00	54,53
3319	5169	Nákup ostatních služeb	20 000,00	19 600,00	8 811,00	44,95
3319	5175	Pohoštění	0,00	400,00	399,00	99,75
3319	5194	Výdaje na věcné dary	5 000,00	5 000,00	0,00	0,00
3319	XXXX	Ostatní záležitosti kultury	43 000,00	43 000,00	21 663,00	50,38
3399	5194	Výdaje na věcné dary	50 000,00	27 700,00	11 717,00	42,30
3399	5492	Dary fyzickým osobám	15 000,00	37 300,00	37 300,00	100,00
3399	XXXX	Ostatní záležitosti kultury, církví a sdělovacích prostředků	65 000,00	65 000,00	49 017,00	75,41
3419	5139	Nákup materiálu jinde nezařazený	0,00	4 200,00	3 597,00	85,64
3419	5164	Nájemné	50 000,00	48 000,00	6 400,00	13,33
3419	5171	Opravy a udržování	70 000,00	65 800,00	38 000,00	57,75
3419	5492	Dary fyzickým osobám	0,00	2 000,00	2 000,00	100,00
3419	6121	Stavby	50 000,00	50 000,00	0,00	0,00
3419	XXXX	Ostatní sportovní činnost	170 000,00	170 000,00	49 997,00	29,41
3421	5137	Drobný dlouhodobý hmotný majetek	0,00	4 400,00	4 383,83	99,63
3421	5169	Nákup ostatních služeb	10 000,00	10 000,00	6 250,00	62,50

3421	6121	Stavby	800 000,00	795 600,00	297 342,43	37,37
3421	XXXX	Využití volného času dětí a mládeže	810 000,00	810 000,00	307 976,26	38,02
3429	5123	Podlimitní technické zhodnocení	0,00	46 900,00	46 900,00	100,00
3429	5139	Nákup materiálu jinde nezařazený	20 000,00	2 000,00	0,00	0,00
3429	XXXX	Ostatní zájmová činnost a rekreace	20 000,00	48 900,00	46 900,00	95,91
3631	5021	Ostatní osobní výdaje	15 000,00	15 000,00	8 400,00	56,00
3631	5139	Nákup materiálu jinde nezařazený	50 000,00	45 400,00	9 947,98	21,91
3631	5154	Elektrická energie	80 000,00	94 600,00	94 479,14	99,87
3631	5169	Nákup ostatních služeb	0,00	2 000,00	1 740,00	87,00
3631	5171	Opravy a udržování	120 000,00	195 700,00	195 685,00	99,99
3631	6121	Stavby	150 000,00	62 300,00	0,00	0,00
3631	XXXX	Veřejné osvětlení	415 000,00	415 000,00	310 252,12	74,76
3639	6130	Pozemky	20 000,00	20 000,00	0,00	0,00
3639	XXXX	Komunální služby a územní rozvoj jinde nezařazené	20 000,00	20 000,00	0,00	0,00
3722	5139	Nákup materiálu jinde nezařazený	0,00	2 900,00	2 817,00	97,14
3722	5169	Nákup ostatních služeb	500 000,00	497 100,00	473 407,52	95,23
3722	5171	Opravy a udržování	20 000,00	20 000,00	0,00	0,00
3722	XXXX	Sběr a svoz komunálních odpadů	520 000,00	520 000,00	476 224,52	91,58
Paragraf	Položka	Text	Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách	Výsledek od počátku roku	Plnění v %
a	b		1	2	3	
3745	5021	Ostatní osobní výdaje	85 000,00	85 000,00	76 450,04	89,94
3745	5137	Drobný dlouhodobý hmotný majetek	20 000,00	0,00	0,00	0,00
3745	5139	Nákup materiálu jinde nezařazený	25 000,00	7 000,00	269,00	3,84
3745	5156	Pohonné hmoty a maziva	15 000,00	15 000,00	13 933,00	92,89
3745	5169	Nákup ostatních služeb	150 000,00	197 000,00	195 774,70	99,38
3745	5171	Opravy a udržování	15 000,00	6 000,00	0,00	0,00
3745	XXXX	Péče o vzhled obcí a veřejnou zeleň	310 000,00	310 000,00	286 426,74	92,40
5213	5903	Rezerva na krizová opatření	50 000,00	50 000,00	0,00	0,00
5213	XXXX	Krizová opatření	50 000,00	50 000,00	0,00	0,00
5512	5132	Ochranné pomůcky	0,00	21 000,00	20 836,00	99,22
5512	5137	Drobný dlouhodobý hmotný majetek	80 000,00	64 300,00	64 280,00	99,97
5512	5139	Nákup materiálu jinde nezařazený	0,00	1 100,00	1 045,00	95,00
5512	5154	Elektrická energie	10 000,00	10 000,00	2 376,56	23,77
5512	5169	Nákup ostatních služeb	0,00	1 700,00	1 700,00	100,00
5512	5171	Opravy a udržování	30 000,00	28 900,00	0,00	0,00
5512	5222	Neinvestiční transfery spolkům	30 000,00	23 000,00	0,00	0,00
5512	XXXX	Požární ochrana - dobrovolná část	150 000,00	150 000,00	90 237,56	60,16
6112	5021	Ostatní osobní výdaje	10 000,00	10 000,00	9 301,00	93,01
6112	5023	Odměny členů zastupitelstev obcí a krajů	310 000,00	318 000,00	317 695,00	99,90
6112	5032	Povinné pojistné na veřejné zdravotní pojištění	35 000,00	35 000,00	29 429,00	84,08
6112	XXXX	Zastupitelstva obcí	355 000,00	363 000,00	356 425,00	98,19
6114	5021	Ostatní osobní výdaje	30 000,00	0,00	0,00	0,00
6114	XXXX	Volby do Parlamentu ČR	30 000,00	0,00	0,00	0,00
6115	5021	Ostatní osobní výdaje	0,00	21 515,00	21 515,00	100,00
6115	5031	Povinné pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti	0,00	892,84	892,84	100,00
6115	5139	Nákup materiálu jinde nezařazený	0,00	249,00	249,00	100,00
6115	5169	Nákup ostatních služeb	0,00	3 120,00	3 120,00	100,00
6115	5173	Cestovné	0,00	214,00	214,00	100,00
6115	XXXX	Volby do zastupitelstev územních samosprávných celků	0,00	25 990,84	25 990,84	100,00

6171	5011	Platy zaměstnanců v pracovním poměru vyjma zaměstnanců na služebních místech	140 000,00	140 000,00	132 648,25	94,75
6171	5019	Ostatní platy	5 000,00	5 000,00	0,00	0,00
6171	5021	Ostatní osobní výdaje	10 000,00	10 000,00	0,00	0,00
6171	5031	Povinné pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti	35 000,00	35 000,00	32 907,16	94,02
6171	5032	Povinné pojistné na veřejné zdravotní pojištění	15 000,00	15 000,00	11 936,00	79,57
6171	5038	Pojistné na zákonné pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání	2 000,00	2 000,00	555,00	27,75
6171	5041	Odměny za užití duševního vlastnictví	5 000,00	5 000,00	0,00	0,00
6171	5136	Knihy a obdobné listinné informační prostředky	1 000,00	5 600,00	5 544,00	99,00
6171	5137	Drobný dlouhodobý hmotný majetek	30 000,00	39 000,00	38 908,60	99,77
6171	5139	Nákup materiálu jinde nezařazený	9 000,00	40 400,00	40 352,80	99,88
6171	5151	Studená voda včetně stočného a úplaty za odvod dešťových vod	0,00	300,00	259,00	86,33
6171	5154	Elektrická energie	50 000,00	50 000,00	46 820,42	93,64
6171	5156	Pohonné hmoty a maziva	0,00	500,00	500,00	100,00
6171	5161	Poštovní služby	1 000,00	1 000,00	52,00	5,20
6171	5162	Služby elektronických komunikací	7 000,00	7 000,00	0,00	0,00
6171	5169	Nákup ostatních služeb	70 000,00	106 780,00	106 731,00	99,95
6171	5171	Opravy a udržování	100 000,00	58 800,00	0,00	0,00
6171	5173	Cestovné	2 000,00	2 000,00	0,00	0,00
6171	5175	Pohoštění	5 000,00	10 300,00	10 287,00	99,87
6171	5179	Ostatní nákupy jinde nezařazené	0,00	4 020,00	4 020,00	100,00
6171	5192	Poskytnuté náhrady	180 000,00	157 600,00	0,00	0,00
6171	5219	Ostatní neinvestiční transfery podnikatelům	300 000,00	280 500,00	148 761,00	53,03
6171	5223	Neinvestiční transfery církvím a náboženským společnostem	15 000,00	16 000,00	16 000,00	100,00
6171	5321	Neinvestiční transfery obcím	1 000,00	1 500,00	1 500,00	100,00
6171	5329	Ostatní neinvestiční transfery rozpočtům územní úrovně	14 000,00	14 000,00	8 271,57	59,08
6171	5362	Platby daní státnímu rozpočtu	1 000,00	1 000,00	142,00	14,20
6171	5499	Ostatní neinvestiční transfery fyzickým osobám	6 000,00	6 000,00	5 000,00	83,33
6171	6121	Stavby	300 000,00	289 700,00	0,00	0,00
6171	XXXX	Činnost místní správy	1 304 000,00	1 304 000,00	611 195,80	46,87
6221	5221	Neinvestiční transfery fondacím, ústavům a obecně prospěšným společnostem	0,00	50 000,00	50 000,00	100,00
6221	XXXX	Humanitární zahraniční pomoc přímá	0,00	50 000,00	50 000,00	100,00

6310	5163	Služby peněžních ústavů	5 000,00	5 000,00	2 272,00	45,44
6310	XXXX	Obecné příjmy a výdaje z finančních operací	5 000,00	5 000,00	2 272,00	45,44
6320	5163	Služby peněžních ústavů	40 000,00	40 000,00	22 529,00	56,32
6320	XXXX	Pojištění funkčně nespécifikované	40 000,00	40 000,00	22 529,00	56,32
6399	5365	Platby daní krajům, obcím a státním fondům	40 000,00	40 000,00	27 930,00	69,83
6399	XXXX	Ostatní finanční operace	40 000,00	40 000,00	27 930,00	69,82
6402	5364	Vratky transferů poskytnutých z veřejných rozpočtů	13 292,00	13 292,00	13 292,00	100,00
6402	XXXX	Finanční vypořádání	13 292,00	13 292,00	13 292,00	100,00
Celkem			6 400 292,00	6 486 182,84	3 196 579,63	49,28

Zdroj: (Závěrečný účet obce Podůlší, 2022)